

Ocena zasobów pomocy społecznej

DLA GMINY LUBARTÓW ZA 2020 ROK

Autorzy:
JOLANTA GRYZIO

SPIS TREŚCI

STRONA

1	Wprowadzenie	3
2	Dane o sytuacji demograficznej i społecznej	3
3	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia	12
3.1	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR	38
4	Inne rodzaje pomocy i świadczeń	44
5	Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	56
6	Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	68
6.1	Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej	72
6.2	Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej	72
7	Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego	72
8	Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	77
9	Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia	79
10	Wnioski końcowe	80

1. Wprowadzenie

Art. 16a ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zmianami) nakłada na gminy, powiaty oraz samorząd województwa obowiązek przygotowywania corocznie oceny zasobów pomocy społecznej. Organy wykonawcze jednostek samorządu terytorialnego przedstawiają ją co roku do dnia 30 kwietnia odpowiednio radom gmin, radom powiatów, a do dnia 30 czerwca sejmikom województw właściwych jednostek samorządu terytorialnego. Ocena wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na rok następny. W bieżącym roku przygotowano ją po raz dziesiąty, z wykorzystaniem elektronicznego narzędzia o nazwie Centralna Aplikacja Statystyczna (CAS). Ocena zasobów zawiera analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej, prezentuje informacje dotyczące takich obszarów tematycznych, jak: infrastruktura, kadra, organizacje pozarządowe oraz nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej. Ponadto obejmuje osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz rozkład ilościowy. Opracowanie zawiera nie tylko kwestie dotyczące ścisłego oddziaływania pomocy społecznej na lokalne środowisko w ramach jej ustawowych zadań, ale wskazuje również na problemy dotyczące polityki mieszkaniowej, demograficznej i rynku pracy. Uwzględnia zatem te wszystkie elementy, które obejmują swym zasięgiem szerokie spektrum infrastruktury polityki społecznej Gminy Lubartów.

Od kilku lat ocena zasobów pomocy społecznej jest poddawana modyfikacji w wyniku realizacji przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz Instytut Pracy i Spraw Socjalnych projektu pn. „Narzędzie agregowania i monitorowania danych w obszarze włączenia społecznego”. Był on realizowany w ramach środków europejskich Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, w efekcie spowodował wdrożenie narzędzia informatycznego i nowej metodologii sporządzania OZPS, ale też umożliwił skuteczniejsze planowanie działań długofalowych i wykorzystywanie środków finansowych przeznaczonych na realizację polityki społecznej nie tylko na poziomie lokalnym i regionalnym, ale też na szczeblu krajowym.

Sporządzona OZPS dla Gminy Lubartów zawiera moduł analityczno-raportowy przedstawiony w określonym przedziale czasowym w formie wizualizacji takiej jak wykres, mapa, tabela. Daje on możliwość tworzenia analiz porównawczych i problemowych, umożliwiając tym samym generowanie prognoz w zakresie występowania danego problemu społecznego, jak też monitorowania strategii na poziomie kraju i regionu. Ponadto stanowi materiał poglądowy mający na celu ułatwienie podejmowanie decyzji związanych z planowaniem budżetu w latach kolejnych.

Aby zachować dotychczasową obszerną i wielowymiarową formułę corocznej publikacji OZPS dla gminy Lubartów, w raporcie wykorzystano szereg dostępnych źródeł danych statystycznych, m.in.:

- z systemów zewnętrznych - informatyczne CAS (obszar pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, pieczy zastępczej), POMOST, MEN – System Informacji Oświatowej, dane GUS,
- z systemów wewnętrznych poprzez sprawozdania resortowe MRPiPS-03, sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej,
- „własne dane”, czyli posiadane informacje, własne raporty, dane uzyskane z Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych.

2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

Na podstawie danych pozyskanych z Ewidencji Ludności wg stanu na 31 grudnia 2020r. w gminie Lubartów zamieszkiwało łącznie 11 790 osób, z czego na pobyt stały zameldowanych było 11.530 osób a na pobyt czasowy 260 osób. Struktura ludności gminy w podziale na wiek i płeć przedstawiała się następująco:

- osoby w wieku przedprodukcyjnym – (0-17 lat) – 2 307 - 19,57%, w tym kobiety 48,02%
- osoby w wieku produkcyjnym – (7503) – 63,64 (spadek w stosunku do 2019r. o 5,02% , w tym kobiety 46,73%)
- osoby w wieku poprodukcyjnym – (1980) – 16,98 (wzrost o 2,56%), w tym kobiety 67,58%.

W ogólnej liczbie mieszkańców 2295 osób znajduje się w wieku powyżej 60 roku życia, co stanowi ponad 19% wszystkich mieszkańców gminy. Z danych statystycznych wynika, że maleje udział osób w wieku produkcyjnym, a udział ludności w wieku poprodukcyjnym (k-60 i więcej, m-65 i więcej) w ogólnej liczbie ludności gminy wzrasta.

W 2015 roku procent ten wynosił 15,7, w 2017 – 16,5, zaś w 2020 - 16,98. Starzenie się populacji gminy, podobnie jak w skali całego województwa i kraju postępuje i ma bezpośredni wpływ na stan, strukturę rodzin i gospodarstw domowych. W tej grupie ponad 58% stanowią kobiety, przewagę liczebną odnotowuje się szczególnie w rocznikach po 65 r. życia, a wraz z wiekiem ta dysproporcja staje się coraz większa, na co niewątpliwie ma wpływ nadumieralność mężczyzn i zróżnicowane współczynniki trwania życia seniorów (kobiety po 85 r. życia 147, mężczyźni 38).

W obliczu prognoz demograficznych dla gminy Lubartów wzrost populacji osób w podeszłym wieku przy jednoczesnym zmniejszeniu liczby osób w wieku produkcyjnym może stanowić zagrożenie dla osób wchodzących obecnie i w przyszłości w wiek poprodukcyjny, oraz wyzwanie dla polityki społecznej w związku ze zwiększeniem gospodarstw jednoosobowych, brakiem zastępowalności pokoleń, niedoborami siły roboczej. Istotny jest również fakt, że od 2018r. zmniejsza się w gminie przyrost naturalny, wówczas wynosił- 37, w 2019r. – 62, natomiast w roku oceny odnotowano różnicę pomiędzy liczbą urodzeń żywych (117) a liczbą zgonów (169) wynoszącą 52. Pozytywnym zjawiskiem jest utrzymujące się dodatnie saldo migracji wewnętrznej, które powiązane jest z atrakcyjnym położeniem gminy powodującym chęć osiedlania się osób i rodzin z pobliskich aglomeracji miejskich. W latach 2011 - 2019 liczba ludności wzrosła o 927 osób tj. 8,5%, w 2020r. o 20 osób.

Liczba bezrobotnych zamieszkujących w gminie Lubartów zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w grudniu 2020 roku wyniosła 530 osób. Z tej grupy 302 osoby tj.56,98% (w analogicznym okresie 2018 roku – 54,18%) było długotrwale bezrobotnymi, natomiast prawo do zasiłku przysługiwało 86 os. (w 2018 r. 89 os.). Proporcje poci osób bezrobotnych w porównaniu do 2019 roku nie uległy znaczącej zmianie (ok. 54 % stanowią kobiety). Ponad połowa bezrobotnych to osoby z niskim wykształceniem (podstawowe, gimnazjalne), niskimi kompetencjami społecznymi i zawodowymi, zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Wśród ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w 2020 roku 21,70% tj.115 osób stanowiły osoby po 50 roku życia (w tym 44 kobiety), najwięcej bezrobotnych zawiera się w przedziale wiekowym 31-49 lat (265 osób). W wieku 18 – 30 lat jest 150 bezrobotnych - ta grupa zawiera m.in. młodzież wchodzącą na rynek pracy, która ze względu na brak doświadczenia zawodowego ma problemy z uzyskaniem zatrudnienia. Nie zawsze jednak bezrobocie osób młodych jest problemem braku pracy, ale często problemów w funkcjonowaniu i niechęci do podejmowania aktywności zawodowej w zamian za mało satysfakcjonujące wynagrodzenie.

Wśród bezrobotnych, nie rejestrowanych w PUP znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy są osoby z niepełnosprawnościami, które bardzo rzadko znajdują zatrudnienie na stanowiskach przystosowanych do ich ograniczeń, a także osoby po 60 r. życia, których sytuacja uległa pogorszeniu po reformie obniżającej wiek emerytalny.

W społeczności gminy Lubartów zauważyć można niską aktywność zawodową kobiet wychowujących dzieci, zwłaszcza tych z niskim wykształceniem, finansowo wspieranych licznymi programami socjalnymi, które pozwalają im na utrzymanie swoich rodzin na podstawowym poziomie.

W ostatnich latach w przypadku bezrobocia rejestrowanego można było zaobserwować tendencje spadkowe, natomiast w 2020r. nastąpił wzrost osób bezrobotnych o 19,10%, w tym:

- długotrwale bezrobotnych o 21,29% ,
- osób z prawem do zasiłku o 14,67%,
- osób po 50r. życia o 17,35%.

W prognozach na lata kolejne można przypuszczać, że tendencja ta będzie się utrzymywać, na co wpływ niewątpliwie ma kryzys w wielu dziedzinach gospodarki spowodowany pandemią Covid-19. Należy podkreślić, że na utratę zatrudnienia częściej narażone są kobiety, dla których dużym problemem okazało się w obecnej sytuacji łączenie pracy zawodowej z obowiązkami domowymi. To na nie w przeważającej mierze spadły zadania związane ze wsparciem dzieci w nauce, opieką nad dziećmi w wieku przedszkolnym, czy ogólnie rozumianą organizacją życia rodzinnego.

Infrastruktura społeczna w gminie Lubartów społecznej to:

- 7 szkół podstawowych,
- 2 przedszkola, w tym:

- przedszkole w Skrobowie dla 100 dzieci, które wchodzi w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Skrobowie,
- Niepubliczne Integracyjne Przedszkole „Małego Karola”, dla 50 dzieci w Lisowie,

- 7 oddziałów przedszkolnych przy szkołach w Annoborze, Brzezinach, Łucce, Nowodworze, Szczekarkowie i Wólce Rokickiej, które dysponują 349 miejscami i zabezpieczają zapotrzebowanie dzieci i rodziców na oferowaną tam opiekę i usługi. Szkoła Podstawowa w Wandzinie realizuje wychowanie przedszkolne i prowadzona jest przez Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Wandzin i Majdan Kozłowiecki.
- kompleks sportowo – rekreacyjny przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Skrobowie powstały w ramach programu rządowego „Moje Boisko Orlik 2012” ,
- nowoczesne boisko wraz z bieżnią i trybunami, które powstało przy Szkole Podstawowej w Łucce przy współudziale środków unijnych.
- kompleks sportowo-rekreacyjny „Orka” w Wólce Rokickiej, w skład którego wchodzi m.in. kryty basen sportowy z czterema torami, basen rekreacyjny oraz wiele innych atrakcji i nowoczesnych, ekologicznych rozwiązań technologicznych. Jest on wykorzystywany nie tylko przez uczniów szkół gminnych, ale również wszystkich zainteresowanych aktywnym wypoczynkiem.
- 3 lokale socjalne,
- 4 mieszkania komunalne,
- 5 świetlic przyszkolnych,
- 5 świetlic pozaszkolnych - filii Gminnej Biblioteki Publicznej. Stanowią one bazę spotkań i realizacji działań na rzecz seniorów, a także dzieci i młodzieży poprzez prowadzone tam m.in. warsztaty, zajęcia twórcze, sportowe, komputerowe, zabawy.

W ofercie usług dla dzieci i młodzieży brakuje świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych, klubów młodzieżowych, jak również dostępności do form opieki nad dziećmi do lat 3.

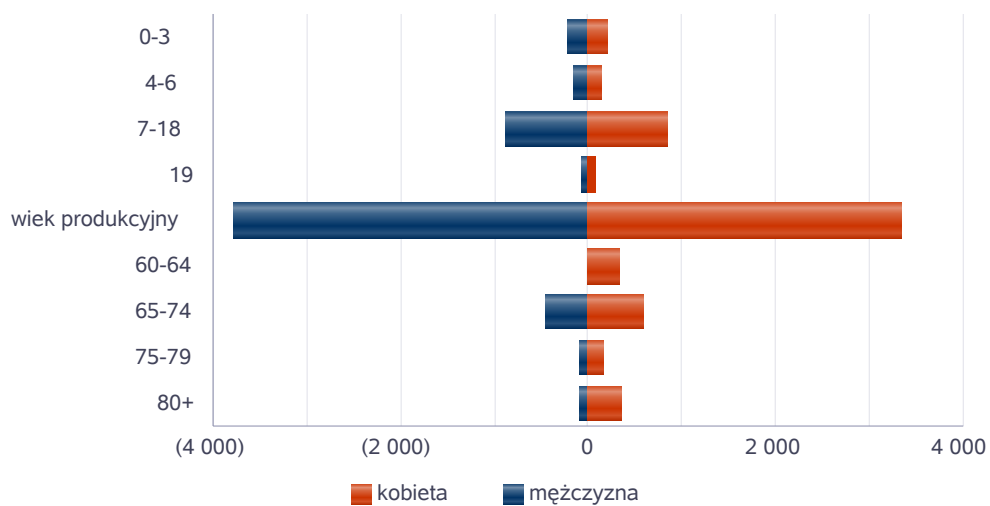
Analizując zasoby mieszkalnictwa socjalnego w Gminie Lubartów należy ocenić, że nie są one zadawalające. Na przestrzeni ostatnich lat występuje znaczne zapotrzebowanie na lokale socjalne, ale zainteresowanie mieszkańców nie znajduje odzwierciedlenia w liczbie składanych wniosków - oferowane lokale stanowiące zasób gminy mają bardzo niski standard i są w złym stanie technicznym.

W prognozach na lata kolejne planowane są działania w kierunku przekształcenia 4 mieszkań komunalnych na lokale socjalne, co pozwoli w znacznym stopniu zabezpieczyć w tym zakresie potrzeby mieszkańców.

Szczegółowe dane dotyczące m.in. liczby mieszkańców wg grup wiekowych, płci, rynku pracy w odniesieniu do powiatu, wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej, infrastruktury społecznej są przedstawione w formie graficznej i tabelarycznej zaprezentowanej poniżej.

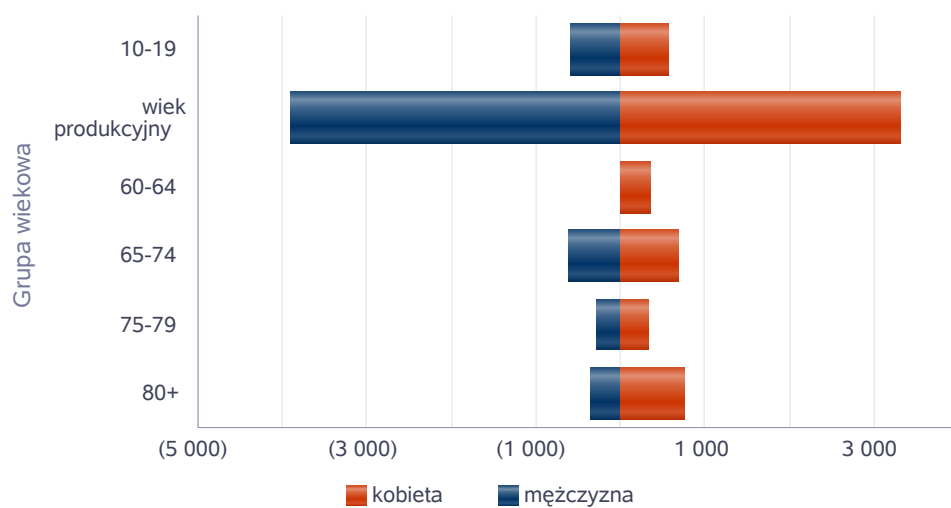
Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci		
Grupa wiekowa	mężczyzna	kobieta
0-3	214	196
4-6	170	148
7-18	892	849
19	76	66
wiek produkcyjny	3 794	3 336
60-64		320
65-74	451	582
75-79	104	166
80+	104	344

Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

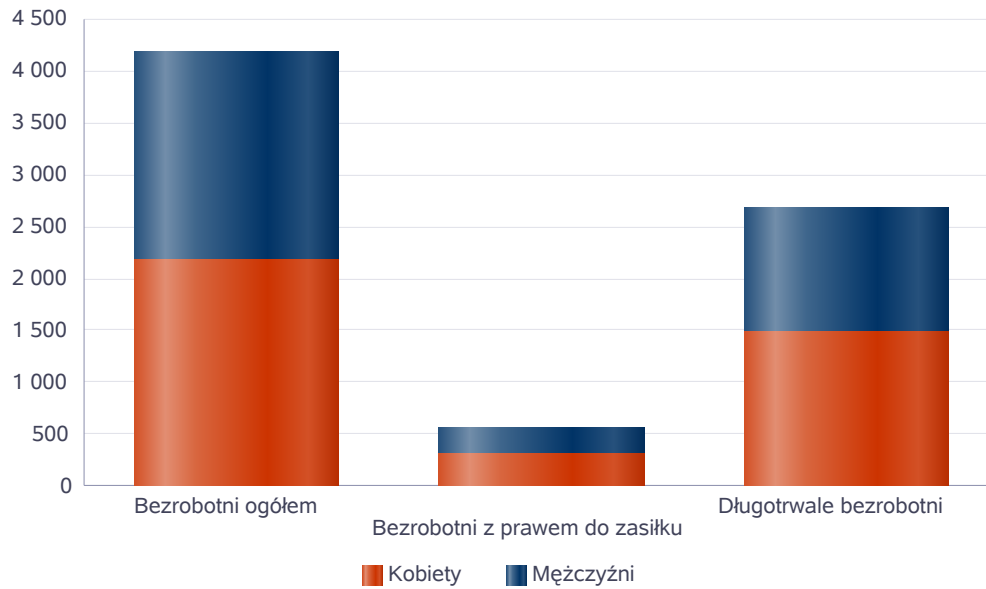
Grupa wiekowa	Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci	
	mężczyzna	kobieta
10-19	603	564
wiek produkcyjny	3 920	3 319
60-64		356
65-74	623	676
75-79	298	332
80+	361	760

Prognozowana liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

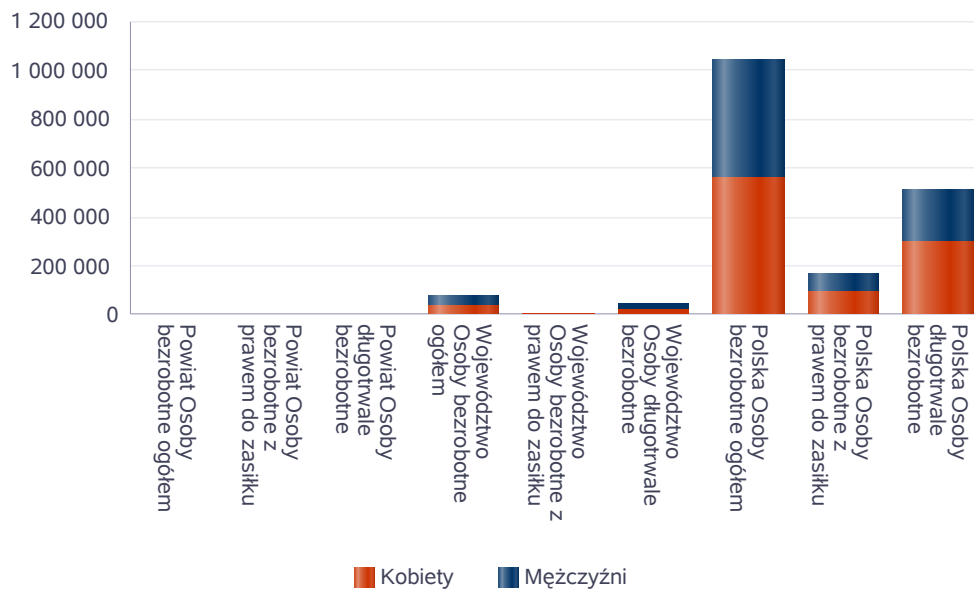
Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w 2020 r. (poziom powiatu)

Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	4 187	2 009	2 178
Bezrobotni z prawem do zasiłku	566	249	317
Długotrwale bezrobotni	2 674	1 191	1 483

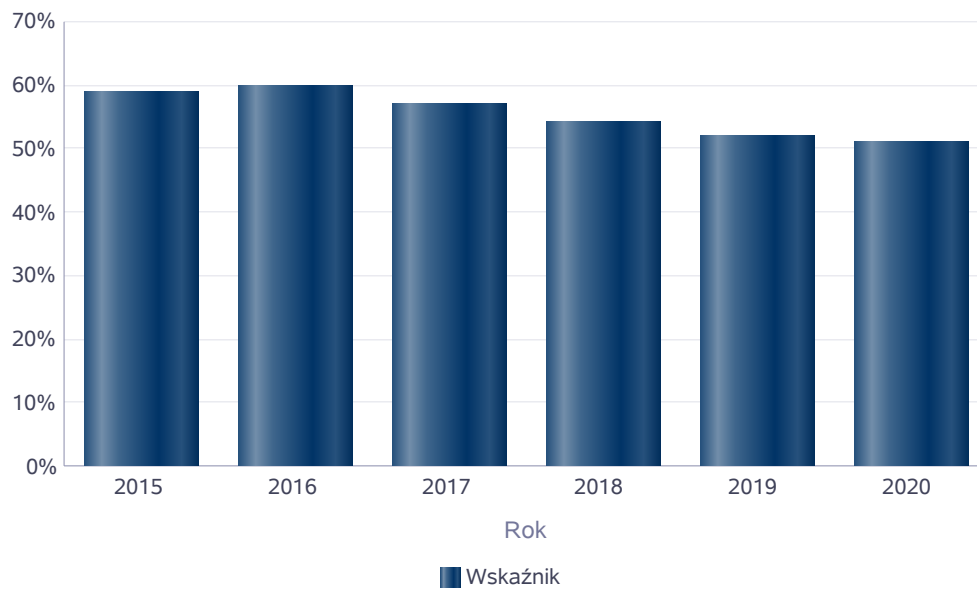
Wykres prezentuje liczbę osób bezrobotnych, liczbę bezrobotnych długotrwale oraz liczbę osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, ogółem i w podziale na płeć. Wizualizacja prezentuje powiat na tle województwa, powiat na tle kraju.

Status	Powiat		Województwo		Polska	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Osoby bezrobotne ogółem	2 178	2 009	38 709	37 795	560 303	484 007
Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	317	249	4 631	3 997	95 464	72 010
Osoby długotrwale bezrobotne	1 483	1 191	23 585	20 051	297 480	217 088

Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.

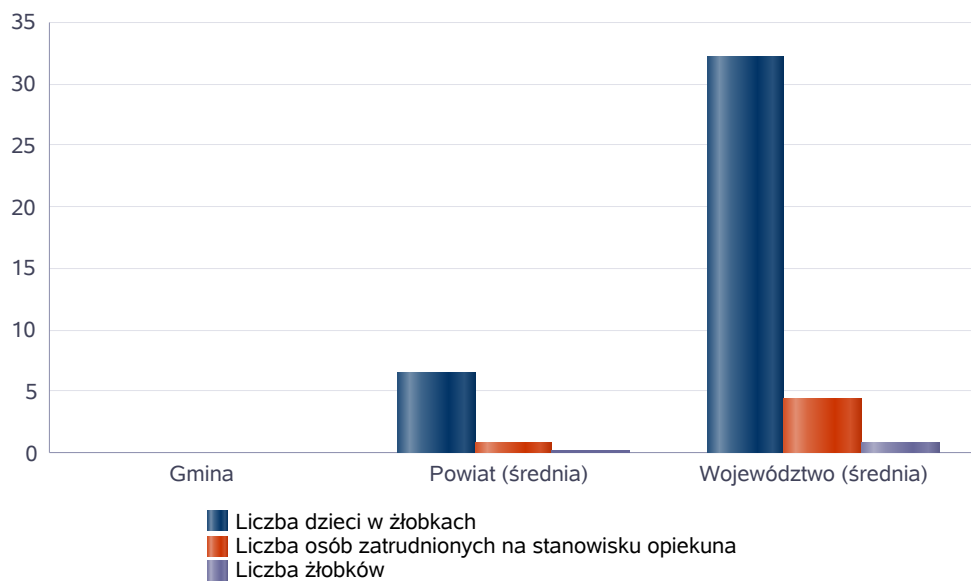
Rok	Wskaźnik
2015	59%
2016	60%
2017	57%
2018	54%
2019	52%
2020	51%

Liczba placówek i miejsc dla dzieci w roku w 2020 r.

Jednostka terytorialna	Miara	Wartość liczbowa
Gmina	Liczba dzieci w żłobkach	0,00
Gmina	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	0,00
Gmina	Liczba żłobków	0,00
Powiat (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	6,46
Powiat (średnia)	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	0,85
Powiat (średnia)	Liczba żłobków	0,23
Województwo (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	32,08
Województwo (średnia)	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	4,36
Województwo (średnia)	Liczba żłobków	0,79

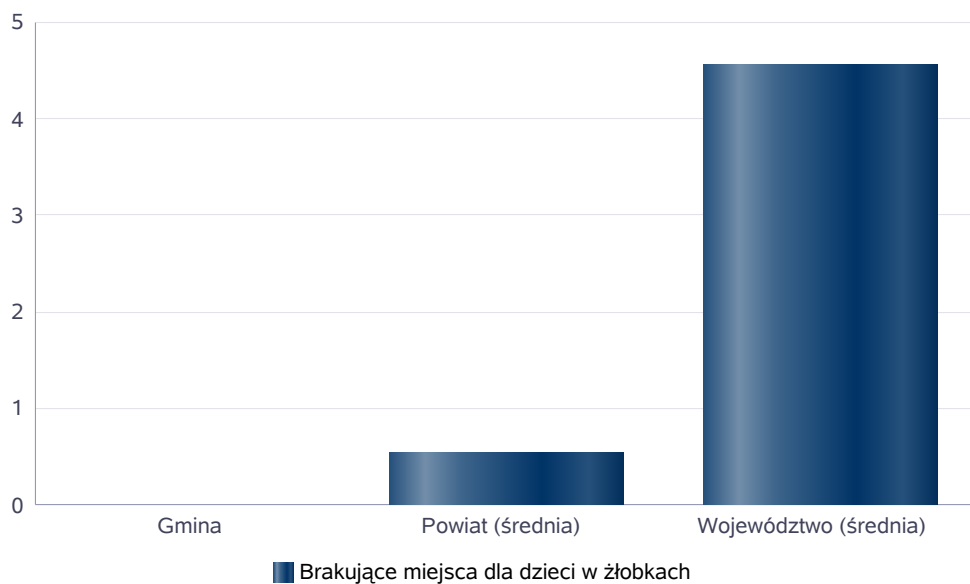
Infrastruktura opieki nad dziećmi

Liczba placówek i miejsc dla dzieci w roku w 2020 r.

Jednostka terytorialna	Miara	Wartość liczbową
Gmina	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	0,00
Powiat (średnia)	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	0,54
Województwo (średnia)	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	4,55

Infrastruktura opieki nad dziećmi

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA (stan na 31.XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza* 2021
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA				
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	5	4	4
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	2	0	0
w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	3	2	1	3
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	2	1	3
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	5	0	0	0
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	8	8	9
Liczba hospicjów	7	0	0	0
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	X	X	X

* Wielkość prognozy nie dotyczy wartości przyrostu lub spadku. W przypadku braku możliwości oszacowania wielkości liczbowych dla prognozy należy wpisać liczby odpowiadające danym z kolumny "Rok oceny 2019". Niniejsza instrukcja dotyczy wypełniania wszystkich tabel OZPS.

3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

W ramach działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2020 roku udzielono pomocy i wsparcia 384 osobom, czyli 3,26% ogółu ludności gminy Lubartów. Pomoc obejmowała osoby, które otrzymały świadczenia pieniężne i niepieniężne z pomocy społecznej przyznane decyzją, jak również objęte pomocą bezdecyzyjną, pracą socjalną, poradnictwem specjalistycznym, osoby kierowane do domów pomocy społecznej i dzieci przebywające w pieczy zastępczej.

W ramach świadczeń przyznanych na podstawie decyzji administracyjnej w oparciu o ustawę o pomocy społecznej pomoc przyznano 337 osobom z 204 rodzin, co stanowiło 87,76% ogółu osób korzystających ze wsparcia.

Ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób i rodzin ubiegających się o pomoc wymaga przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, który może mieć formę papierową - tradycyjną, bądź elektroniczną za pomocą system informatycznego. Informacje uzyskane za jego pośrednictwem są poddawane analizie i ocenie, a następnie są podstawą do formułowania wniosków w zakresie przyznania pomocy.

W 2020r. przepisy ustawy z dnia 28 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw w art. 150o określiły, że z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, przyznanie świadczeń zawartych w ustawie, w szczególności osobie lub rodzinie, które zostały poddane kwarantannie w związku z podejrzeniem zakażenia lub choroby zakaźnej, nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego, a ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej może nastąpić na podstawie:

- rozmowy telefonicznej z pracownikiem socjalnym,
- oraz dokumentów lub oświadczeń, o których mowa w art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej, a także ich kopii, w tym elektronicznych, uzyskanych od osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc lub
- informacji udostępnionych przez podmioty, o których mowa w art. 105 ustawy o pomocy społecznej.

W 2020 r. przeprowadzono łącznie 513 wywiadów środowiskowych i rozmów telefonicznych z 205 osobami w 204 rodzinach. Podobnie jak w latach ubiegłych w przeważającym stopniu o pomoc zwracały się osoby długotrwale objęte wsparciem (68,25% ogółu korzystających). Blisko połowę świadczeniobiorców stanowiły osoby w wieku produkcyjnym (49,85%), 45,10% osoby w wieku przedprodukcyjnym (dzieci objęte dożywianiem w szkole), natomiast 8% osoby w wieku poprodukcyjnym.

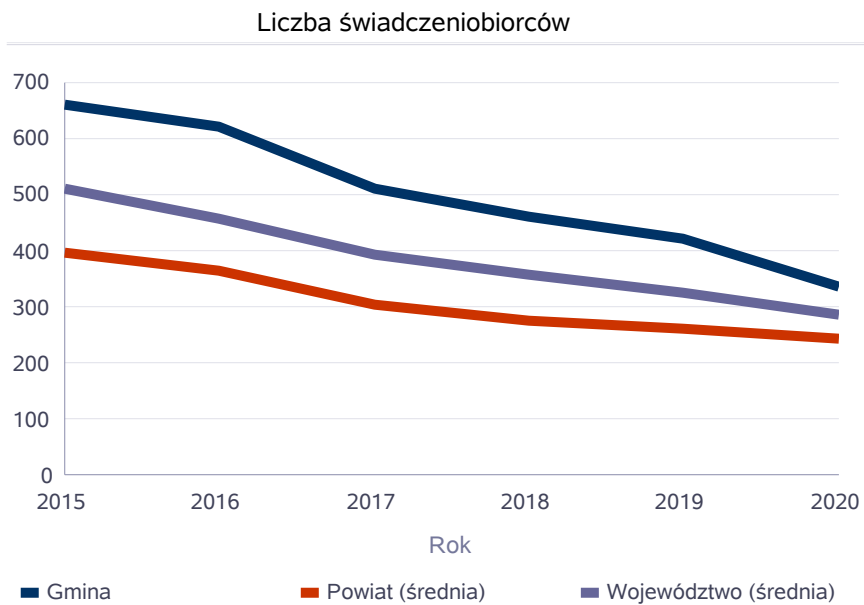
Na przestrzeni ostatnich lat pięcioma głównymi powodami udzielania pomocy i wsparcia w gminie są niezmiennie: ubóstwo (32,34%), bezrobocie (32,34%), długotrwała lub ciężka choroba (22,85%), potrzeba ochrony macierzyństwa (18,69%), niepełnosprawność (16,32%), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (10,09%).

Analiza powodów udzielania pomocy wskazuje, że najrzadziej beneficjenci korzystali ze świadczeń z powodu alkoholizmu – 4,15% i przemocy w rodzinie – 1,78%. Relatywnie niski procent tych osób nie odzwierciedla rzeczywistych problemów w tych obszarach, dotyczy jedynie tych beneficjentów, którym udzielono pomocy w oparciu o decyzję administracyjną.

W ostatnich latach zaobserwować można spadek liczby osób, którym udzielono pomocy i wsparcia – w porównaniu do 2019r. o 19,95%. Wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców ma niewątpliwie realizacja rządowego programu Rodzina 500 Plus, spadek bezrobocia, sukcesywny wzrost płacy minimalnej i rozwój gospodarczy dostrzegalny na poziomie samorządu gminnego. W prognozach na lata kolejne trudno ocenić, czy taka tendencja się utrzyma. Pogarszająca się sytuacja ekonomiczno- gospodarcza kraju, niekorzystna kondycja wielu firm i przedsiębiorstw spowodowana trwającą od wielu miesięcy pandemią Covid-19 może wpłynąć na pogorszenie sytuacji bytowej wielu rodzin i tym samym wzrost liczby osób ubiegających się o świadczenia pomocy społecznej.

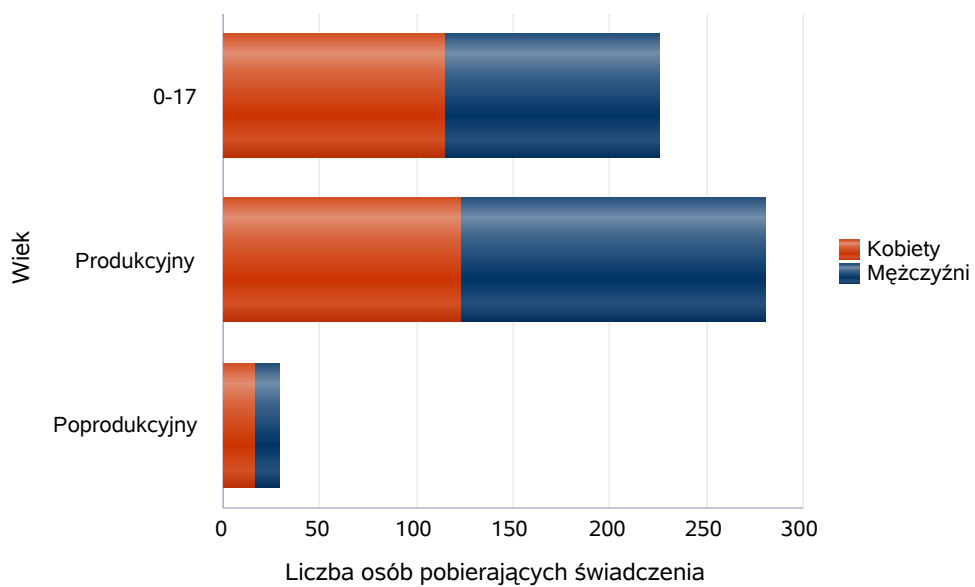
Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji.

	Liczba świadczeniobiorców					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina	659	621	511	459	421	337
Powiat (średnia)	396	364	305	276	263	242
Województwo (średnia)	511	458	391	357	325	285

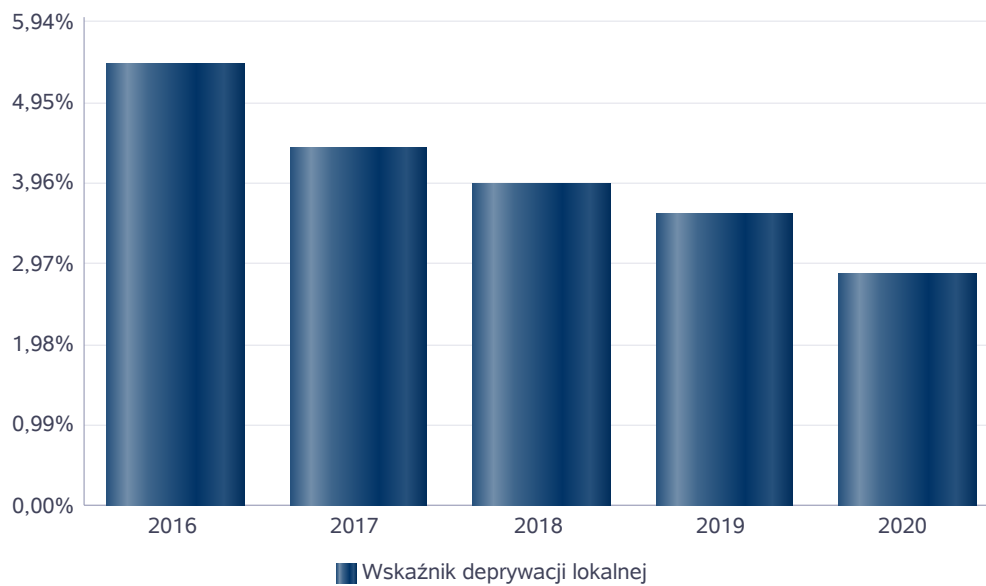
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń w 2020 r.

Grupa	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
0-17	226	115	111
Produkcyjny	280	123	157
Poprodukcyjny	29	17	12

Wskaźnik deprivacji lokalnej

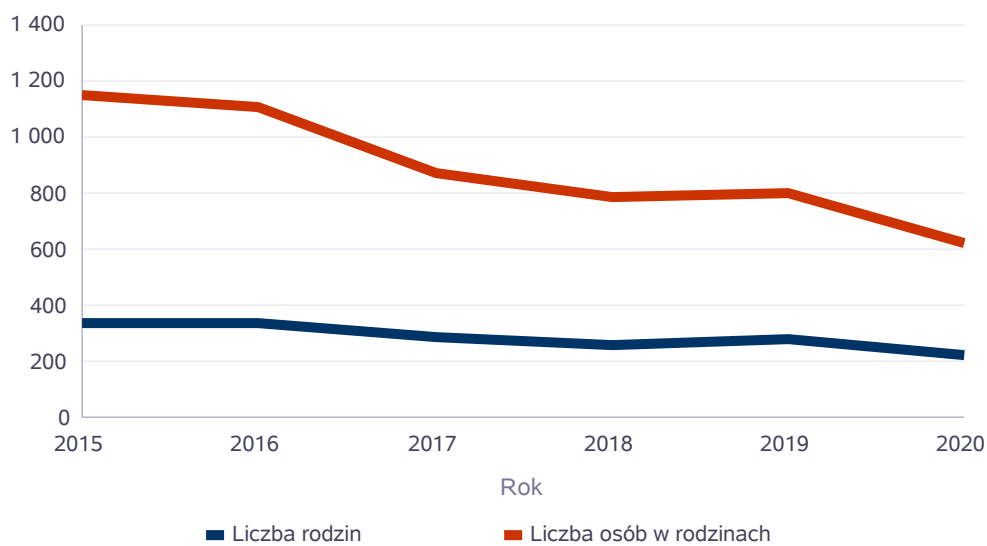
Rok	Wskaźnik deprivacji lokalnej
2016	5,41%
2017	4,39%
2018	3,94%
2019	3,59%
2020	2,85%

Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2015	337	1 151
2016	335	1 107
2017	284	874
2018	261	787
2019	280	802
2020	222	621

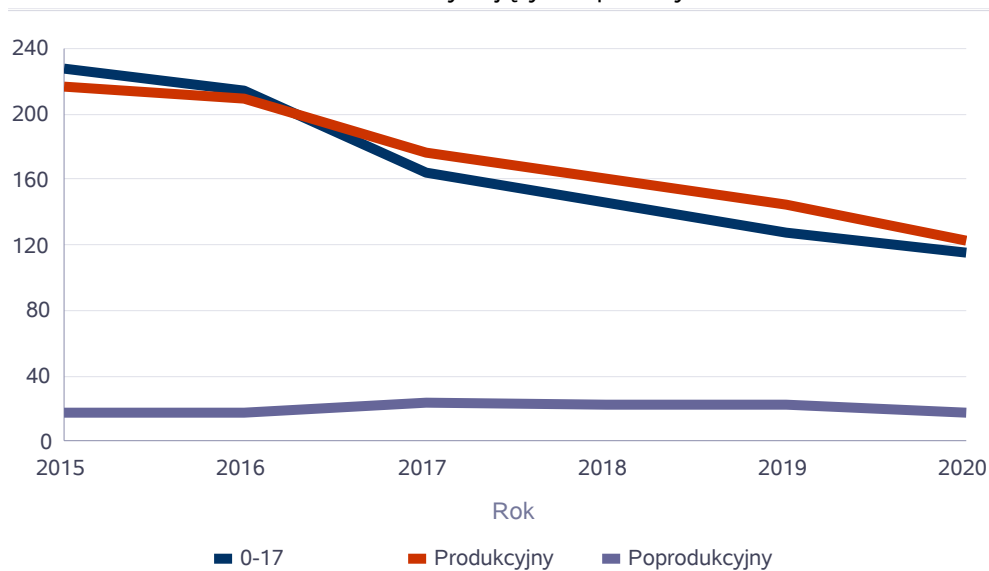
Korzystający z pomocy społecznej

Liczba kobiet korzystających z pomocy społecznej.

		Liczba kobiet korzystających z pomocy					
Poziom	Wiek	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lubartów (wiejska)	0-17	228	214	164	146	128	115
	Produkcyjny	217	209	176	160	145	123
	Poprodukcyjny	17	17	24	22	22	17
Powiat (średnia)	0-17	121	109	89	81	74	65
	Produkcyjny	121	104	82	74	70	68
	Poprodukcyjny	20	22	24	24	24	20
Województwo (średnia)	0-17	131	112	88	80	70	59
	Produkcyjny	153	129	107	95	86	80
	Poprodukcyjny	33	35	38	40	40	35

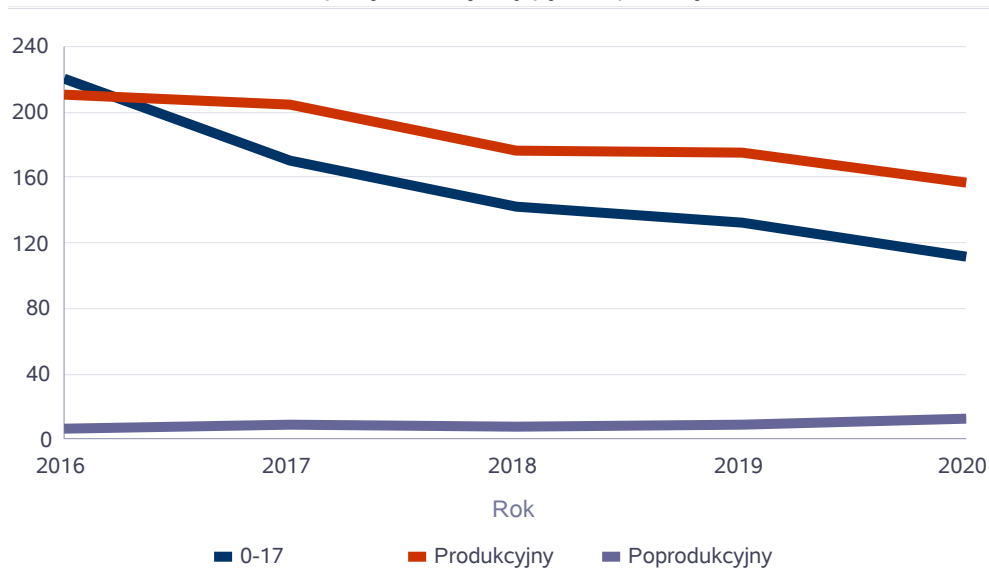
Liczba kobiet korzystających z pomocy

Liczba mężczyzn korzystających z pomocy społecznej.

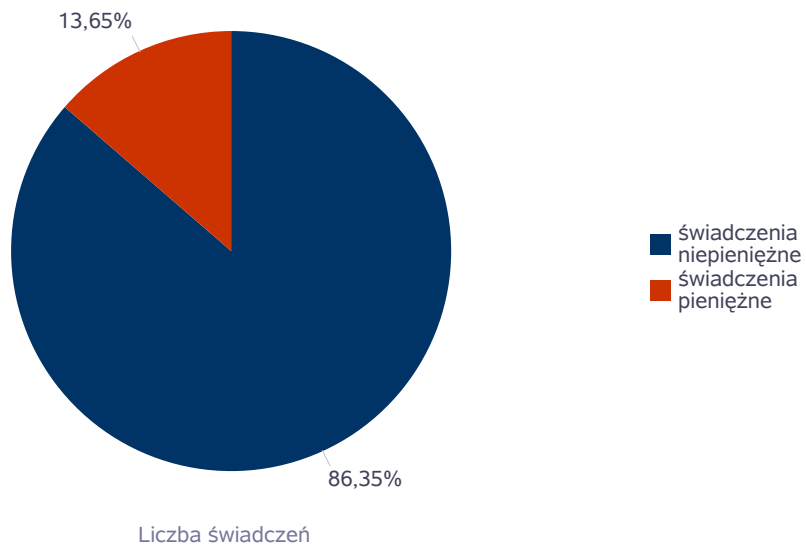
		Liczba mężczyzn korzystających z pomocy				
Poziom	Wiek	2016	2017	2018	2019	2020
Lubartów (wiejska)	0-17	220	170	142	132	111
	Produkcyjny	210	204	176	175	157
	Poprodukcyjny	6	9	8	9	12
Powiat (średnia)	0-17	115	94	85	80	71
	Produkcyjny	101	91	86	83	84
	Poprodukcyjny	8	9	9	11	11
Województwo (średnia)	0-17	119	94	84	75	62
	Produkcyjny	137	124	112	104	101
	Poprodukcyjny	13	14	15	15	15

Liczba mężczyzn korzystających z pomocy

Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej w roku.

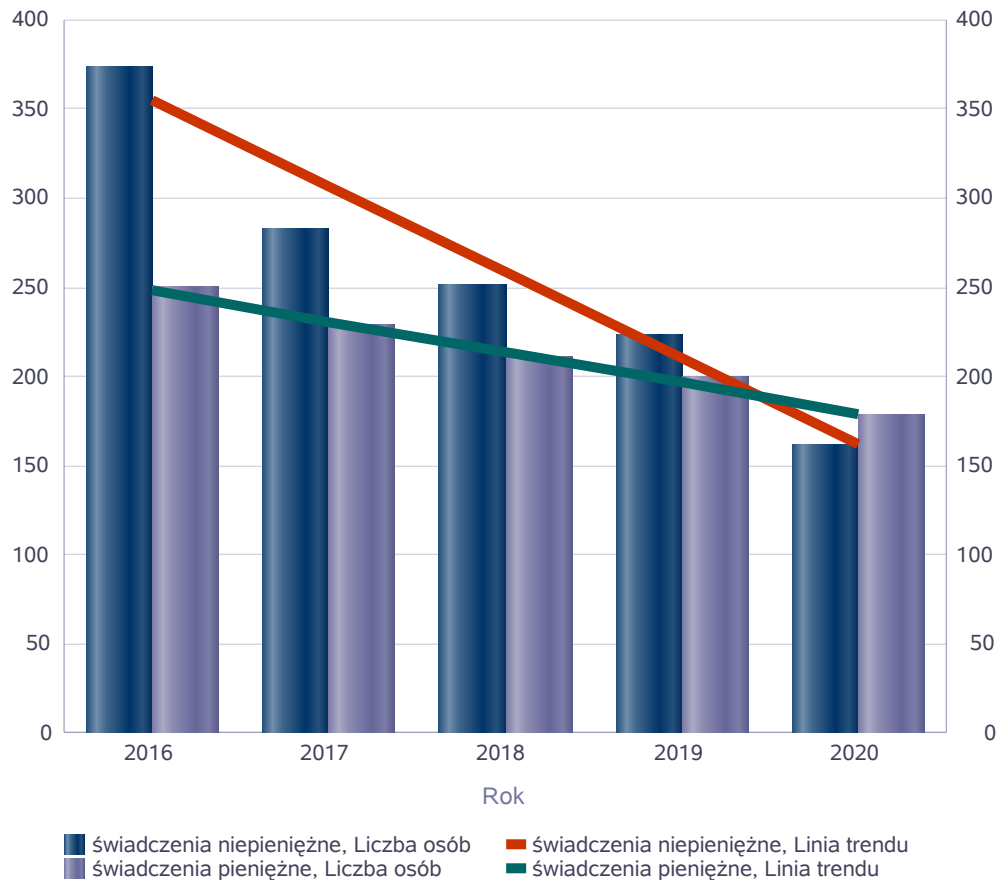
Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń
świadczenia niepieniężne	13 106
świadczenia pieniężne	2 071

Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rodzaj świadczenia	Liczba osób				
	2016	2017	2018	2019	2020
świadczenia niepieniężne	373	283	251	223	161
świadczenia pieniężne	250	229	211	200	178

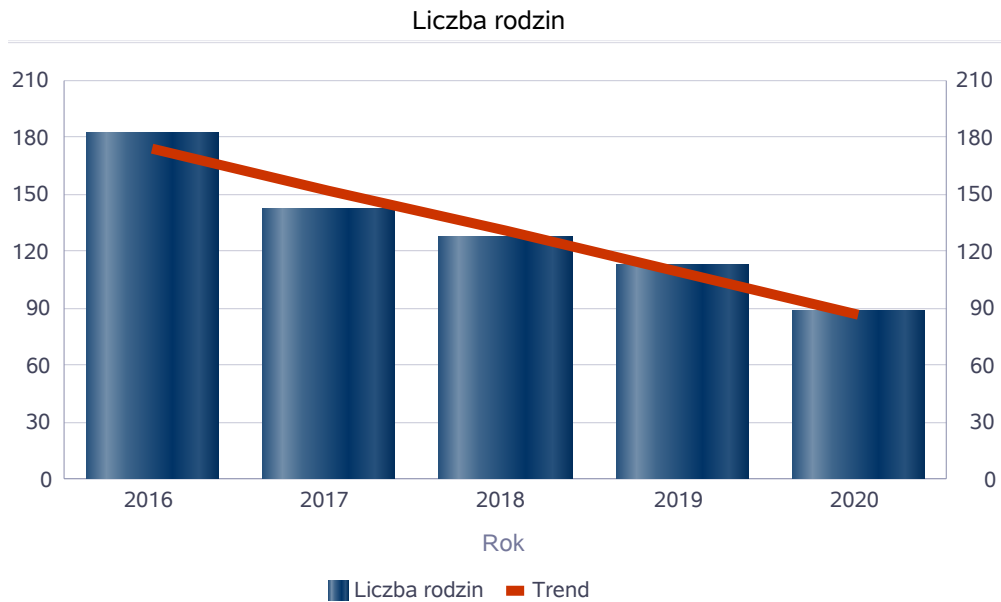
Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

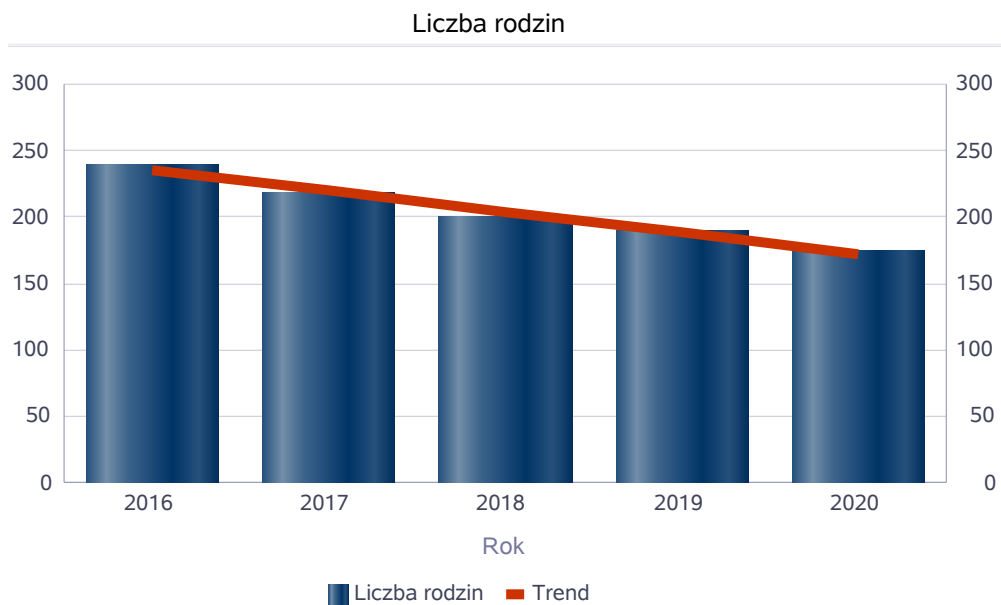
Liczba rodzin korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.

	Liczba rodzin				
Rodzaj świadczenia	2016	2017	2018	2019	2020
świadczenia niepieniężne	182	142	127	113	88
świadczenia pieniężne	239	218	200	190	174

świadczenia niepieniężne

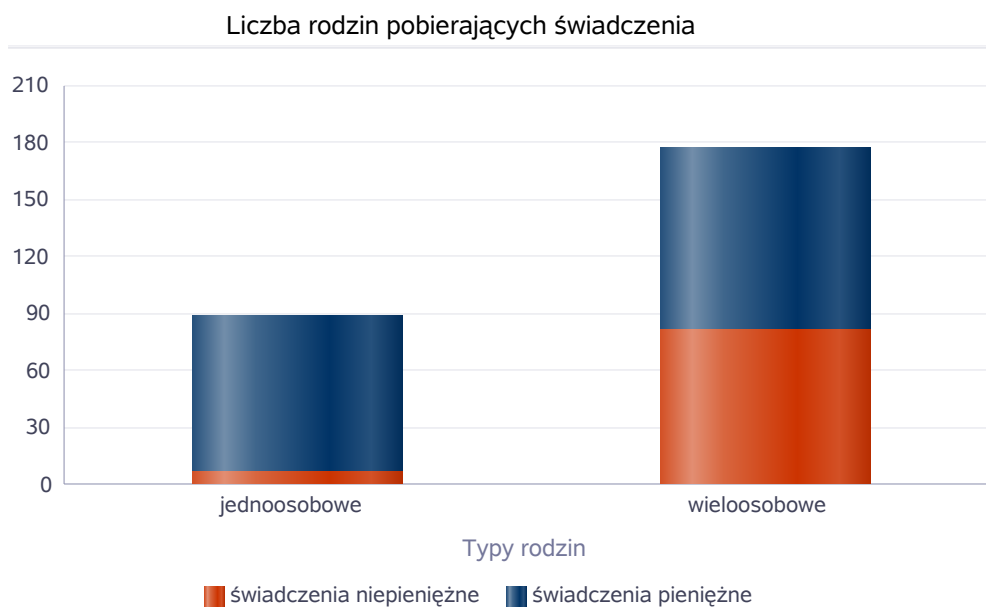

świadczenia pieniężne

Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin w 2020 roku.

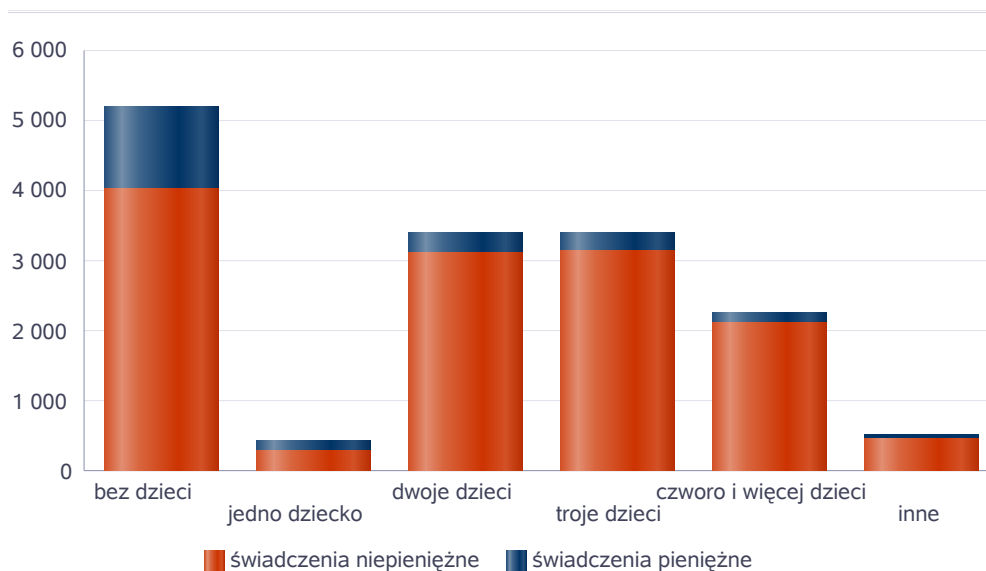
Typy rodzin	Liczba rodzin pobierających świadczenia		
	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
jednoosobowe	86	81	7
wieloosobowe	121	96	81

Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci w 2020 roku.

Typ rodziny	Liczba świadczeń		
	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
bez dzieci	5194	1182	4012
jedno dziecko	439	140	299
dwoje dzieci	3386	281	3105
troje dzieci	3390	269	3121
czworo i więcej dzieci	2255	142	2113
inne	513	57	456

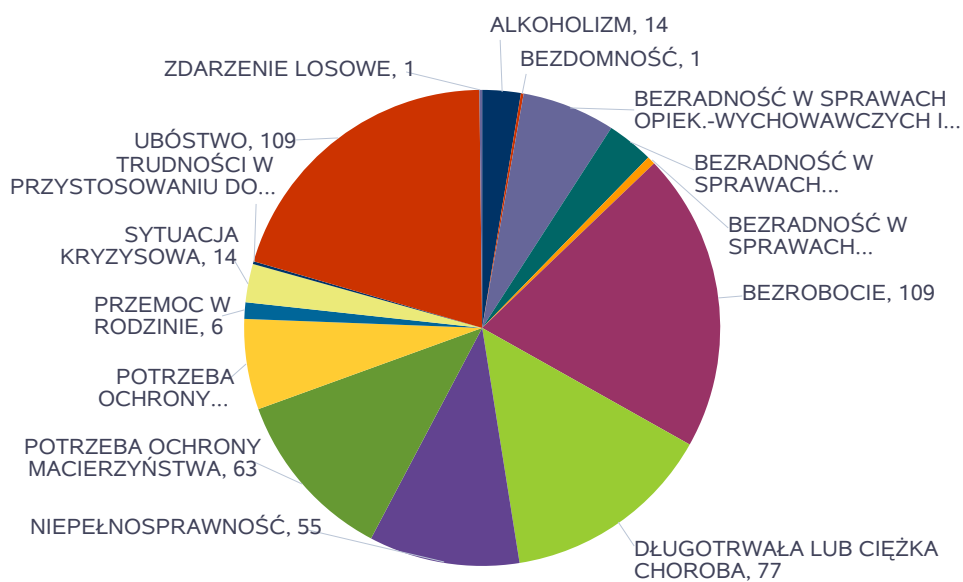
Liczba świadczeń

Powody udzielania pomocy rodzinom w 2020 roku.

Powody udzielenia pomocy i wsparcia - ranking	LICZBA RODZIN OGÓŁEM
BEZROBOCIE	109
UBÓSTWO	109
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	77
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	63
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	55
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	34
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA - W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIELODZIETNOŚCI	33
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	17
ALKOHOLIZM	14
SYTUACJA KRYZYSOWA	14
PRZEMOC W RODZINIE	6
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY WIELODZIETNE	3
BEZDOMNOŚĆ	1
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	1
ZDARZENIE LOSOWE	1

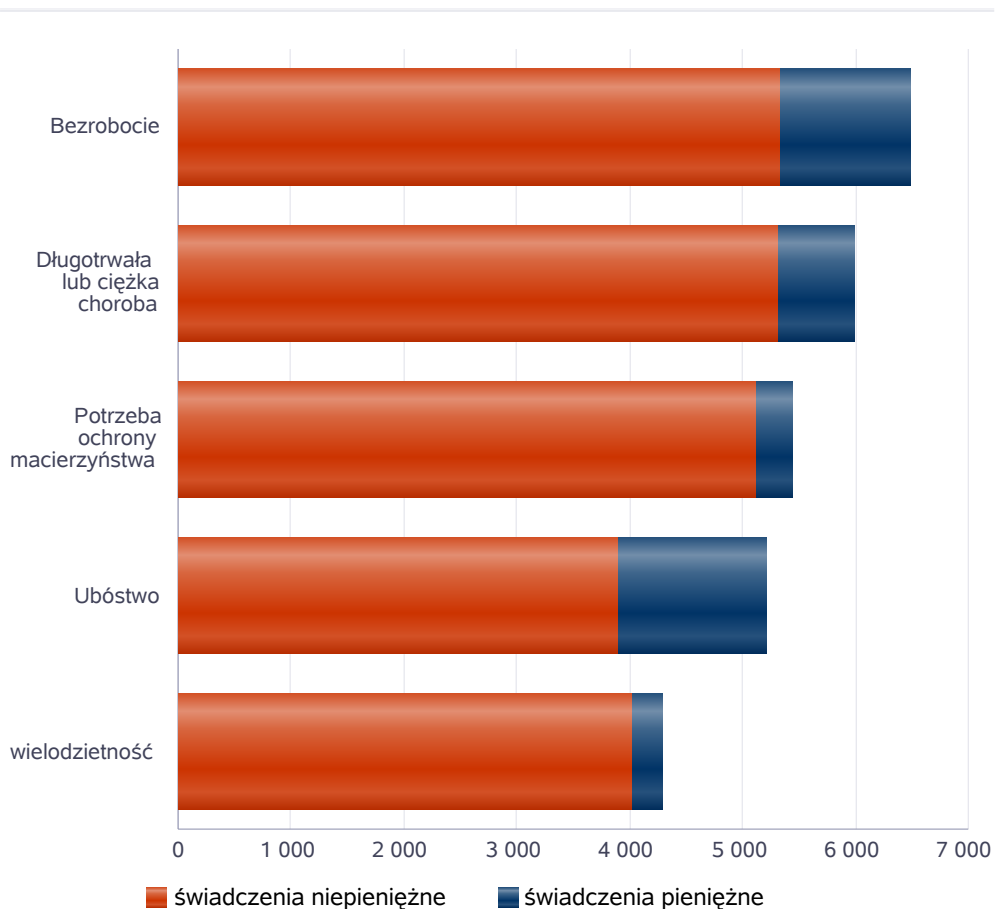
Powody udzielenia pomocy i wsparcia

Główne powody przyznania świadczeń w roku.

Powód przyznania	Ogółem	Liczba świadczeń	
		świadczenia niepieniężne	świadczenia pieniężne
Bezrobocie	6 494	5 331	1 163
Długotrwała lub ciężka choroba	5 983	5 308	675
Potrzeba ochrony macierzyństwa	5 446	5 125	321
Ubóstwo	5 216	3 905	1 311
wielodzietność	4 290	4 024	266

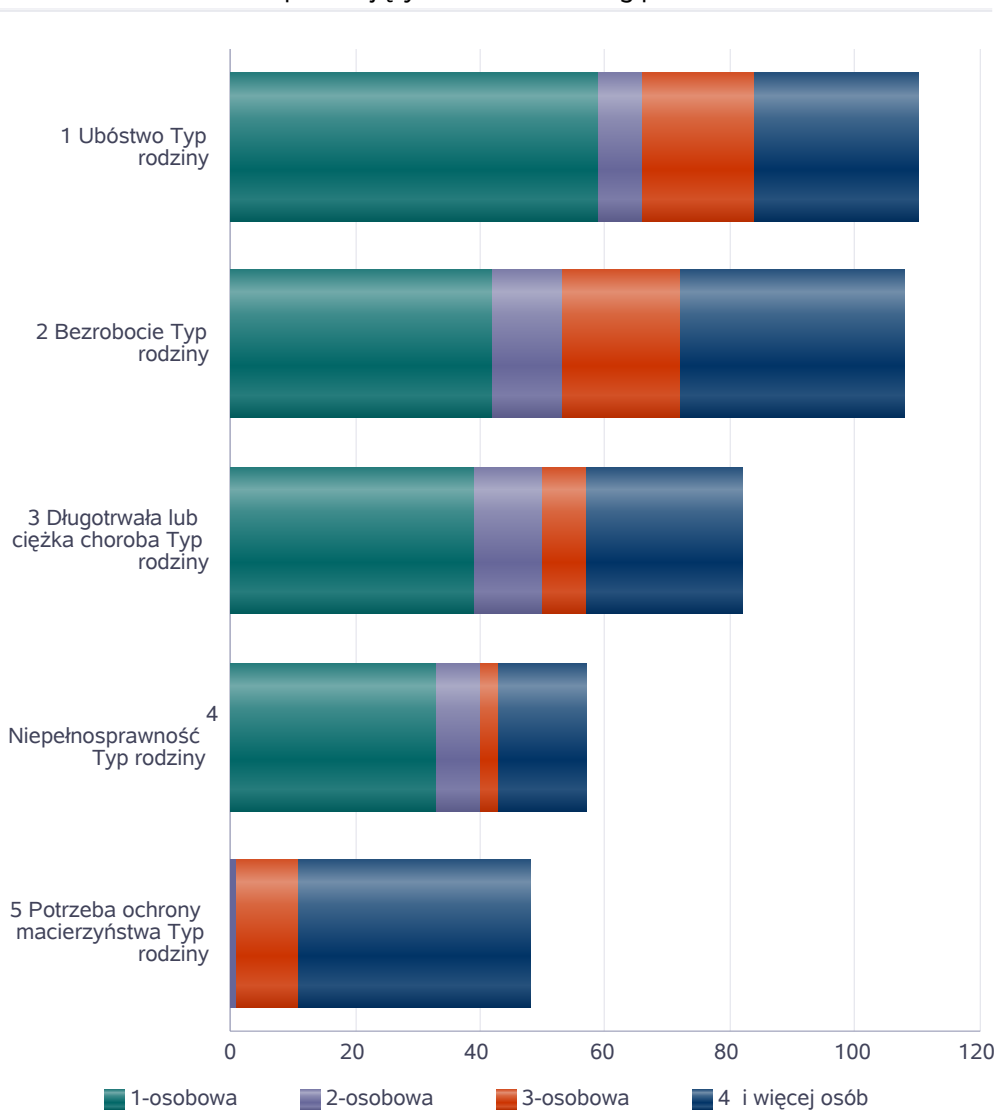
Liczba świadczeń

Główne powody przyznawania pomocy dla rodzin jednoosobowych i wieloosobowych

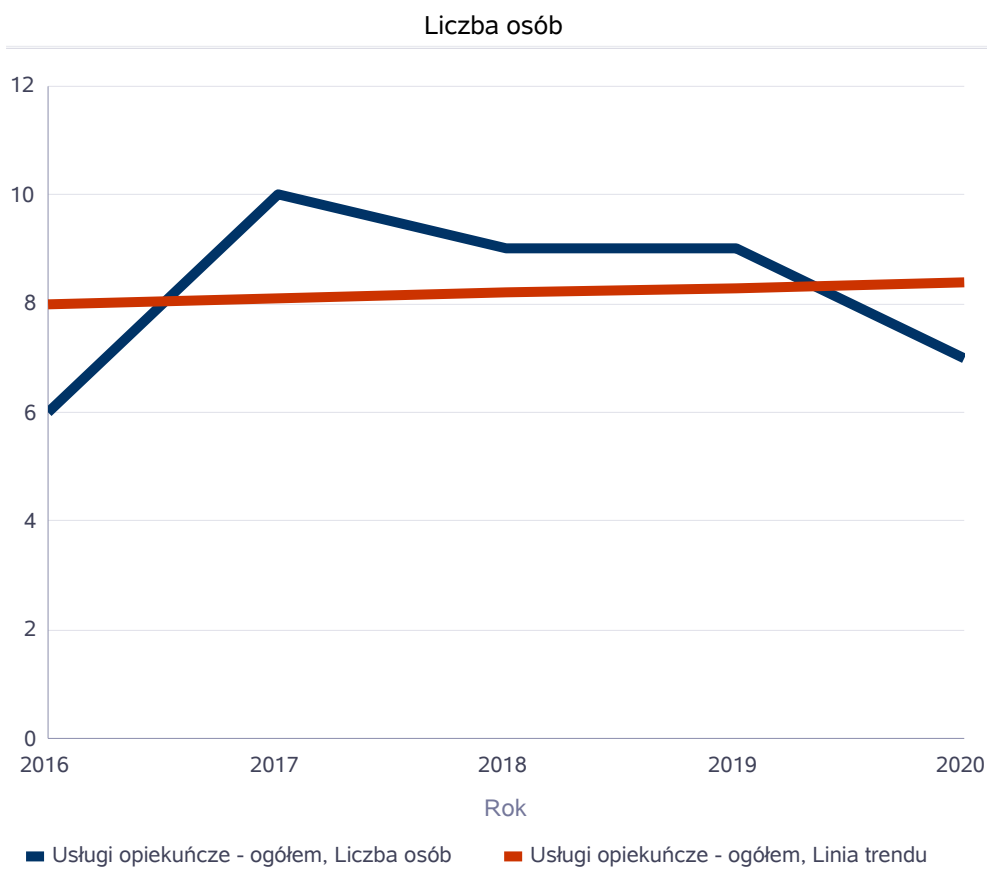
Powód przyznania	Ogółem	Typ rodziny	Typ rodziny	Typ rodziny	Typ rodziny
		1-osobowa	2-osobowa	3-osobowa	4 i więcej osób
Ubóstwo	110	59	7	18	26
Bezrobocie	108	42	11	19	36
Długotrwała lub ciężka choroba	82	39	11	7	25
Niepełnosprawność	57	33	7	3	14
Potrzeba ochrony macierzyństwa	48		1	10	37

Liczba rodzin pobierających świadczenia wg powodów

Liczba osób korzystających ze usług opiekuńczych.

Rok	Liczba osób
2016	6
2017	10
2018	9
2019	9
2020	7

Liczba osób korzystających z specjalistycznych usług opiekuńczych.

Rok	Liczba osób
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0

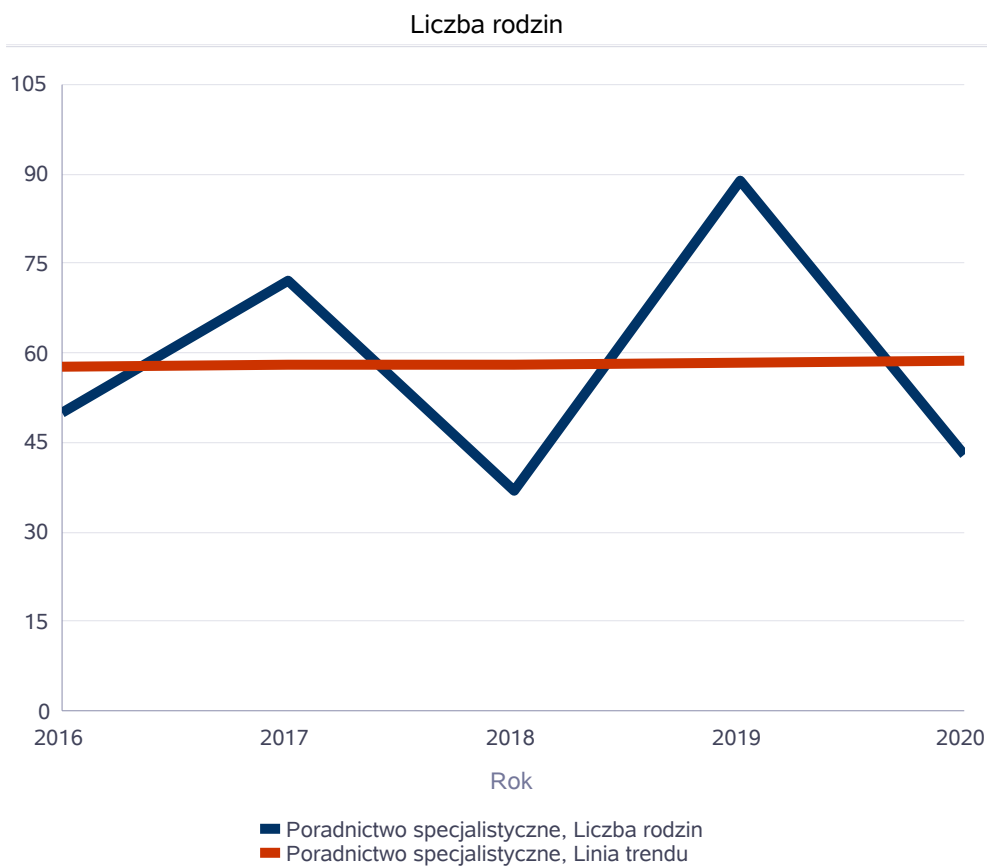
Liczba osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Rok	Liczba osób
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0

Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego.

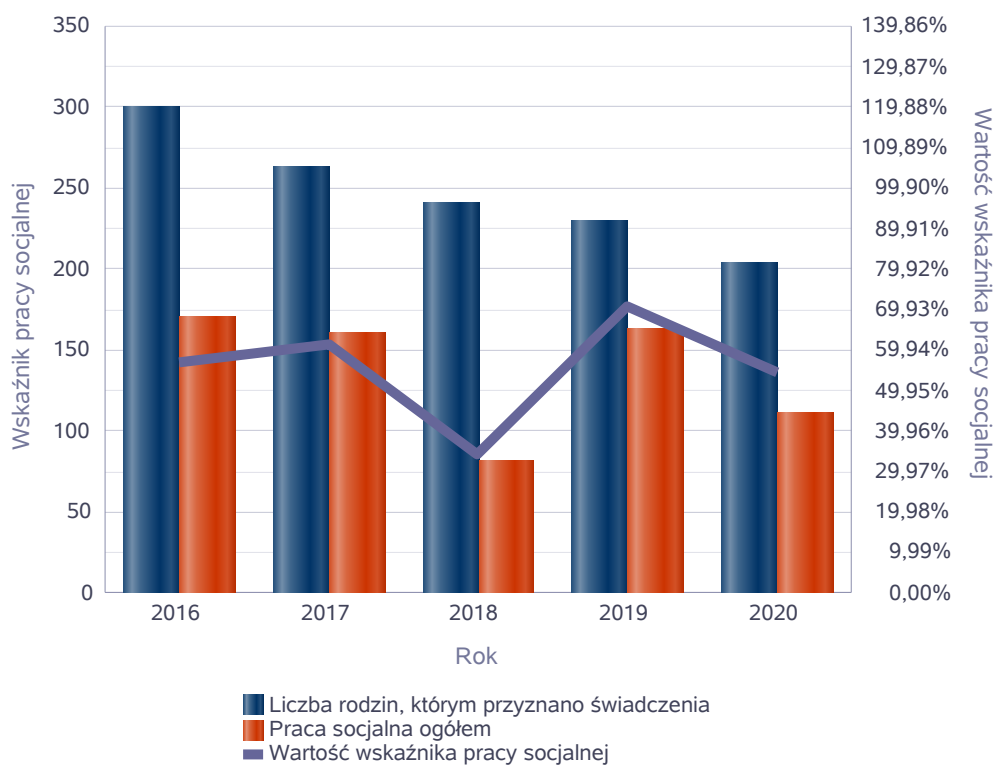
Rodzaj	Liczba rodzin w latach				
	2016	2017	2018	2019	2020
Poradnictwo specjalistyczne	50	72	37	89	43

Wskaźnik pracy socjalnej - wskaźnik obliczany jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%.

	2016	2017	2018	2019	2020
Wskaźnik pracy socjalnej	56,67%	61,22%	34,02%	70,87%	54,41%
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia	300	263	241	230	204
Praca socjalna ogółem	170	161	82	163	111

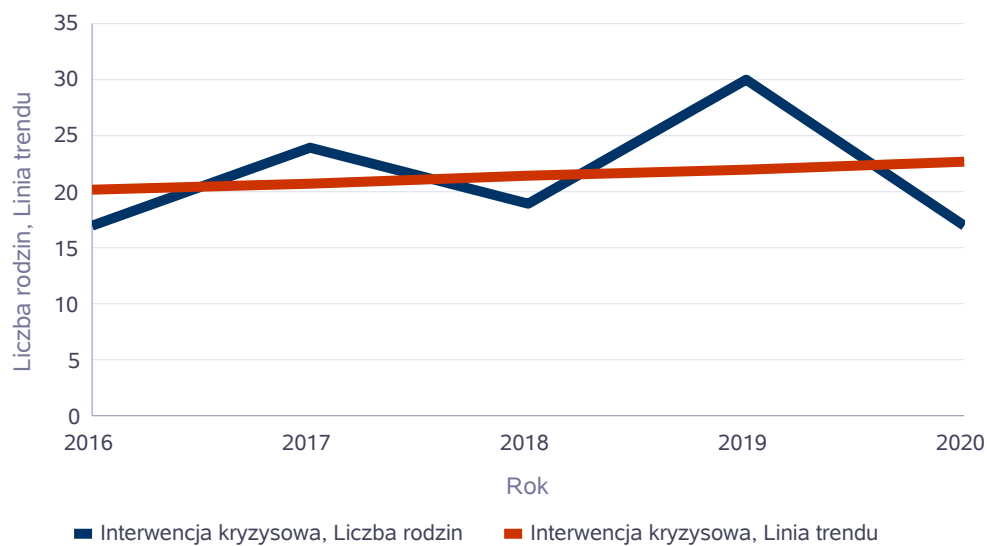
Wskaźnik pracy socjalnej

Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej.

	Liczba rodzin				
Udzielone świadczenia	2016	2017	2018	2019	2020
Interwencja kryzysowa	17	24	19	30	17

Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej

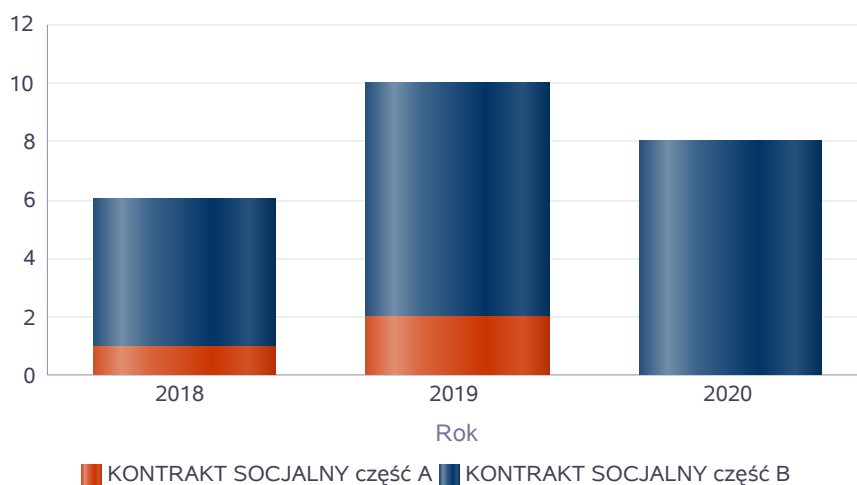

Kontrakt socjalny.

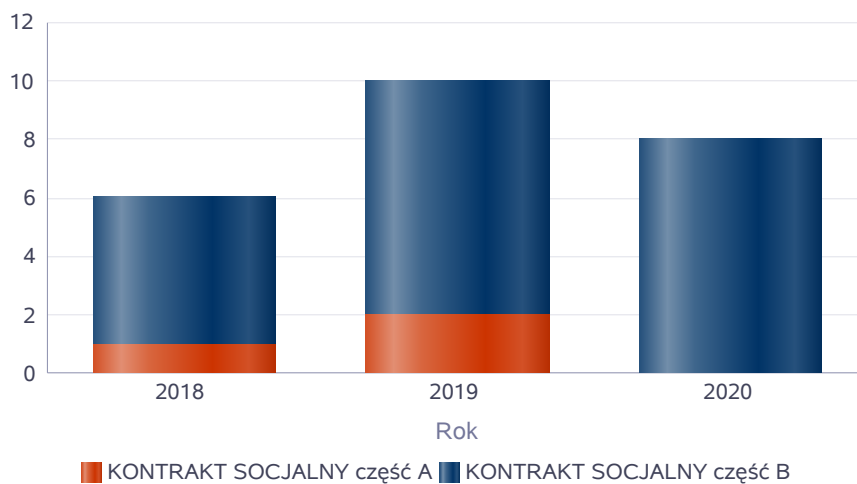
Wskaźnik obliczany jako udział osób objętych kontraktem socjalnym typu A i typu B w ogólnej liczbie osób nim objętych.

Rok	Praca socjalna	Liczba kontraktów/projektów	Liczba osób objętych kontraktami/projektami socjalnymi
2018	KONTRAKT SOCJALNY część A	1	1
	KONTRAKT SOCJALNY część B	5	5
2019	KONTRAKT SOCJALNY część A	2	2
	KONTRAKT SOCJALNY część B	8	8
2020	KONTRAKT SOCJALNY część A	0	0
	KONTRAKT SOCJALNY część B	8	8

Liczba kontraktów/projektów

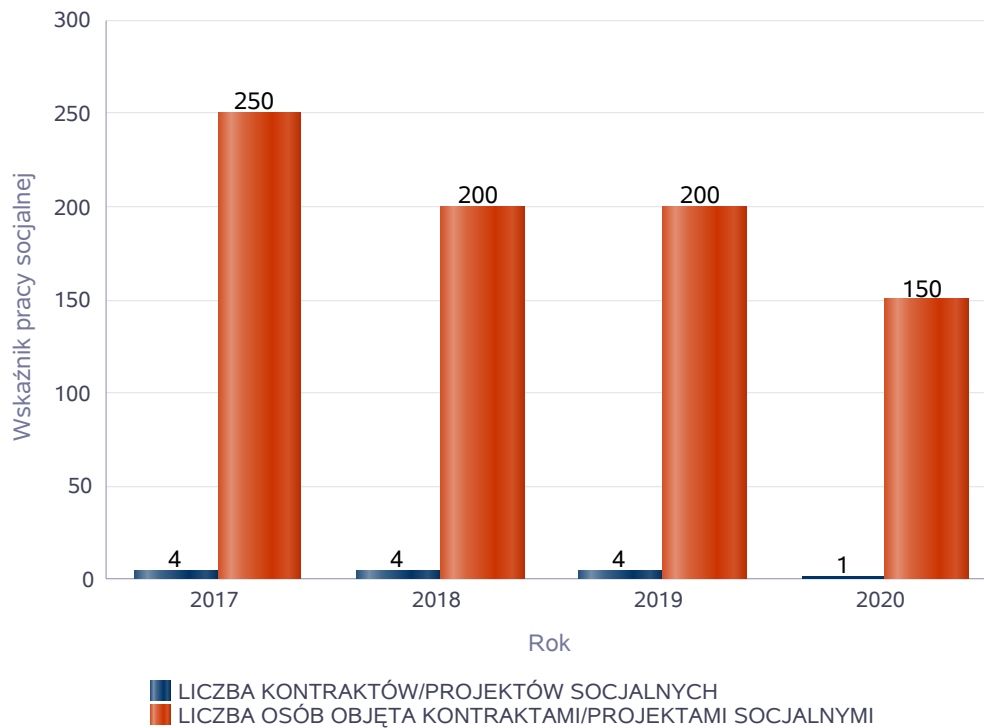

Liczba osób objętych kontraktami/projektami socjalnymi

Liczba projektów społecznych w odniesieniu do liczby osób nimi objętych.

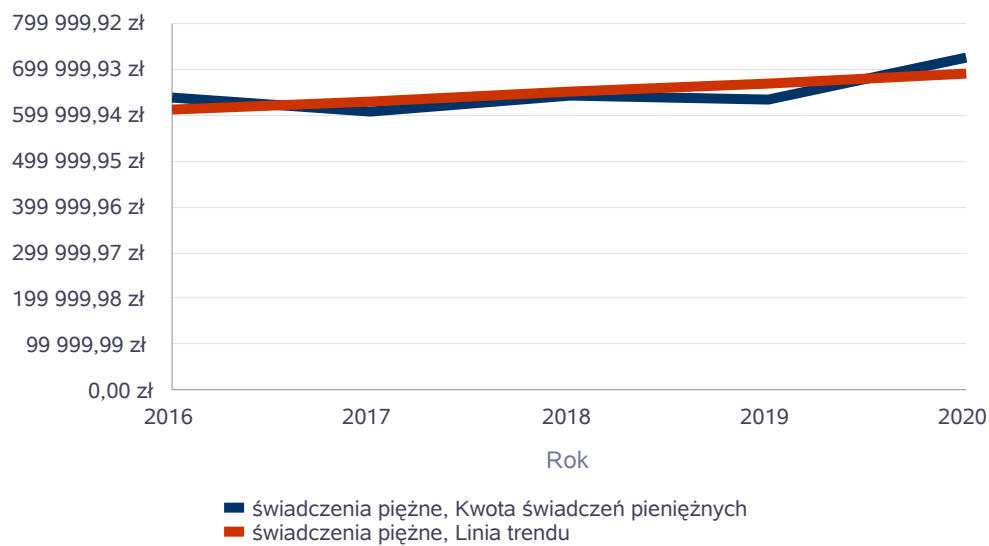
	2017	2018	2019	2020
LICZBA KONTRAKTÓW/PROJEKTÓW SOCJALNYCH	4	4	4	1
LICZBA OSÓB OBJĘTA KONTRAKTAMI/PROJEKTAMI SOCJALNYMI	250	200	200	150

Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej

Rok	Kwota świadczeń pieniężnych
2016	639 656,45 zł
2017	605 887,65 zł
2018	644 470,78 zł
2019	632 197,72 zł
2020	725 013,25 zł

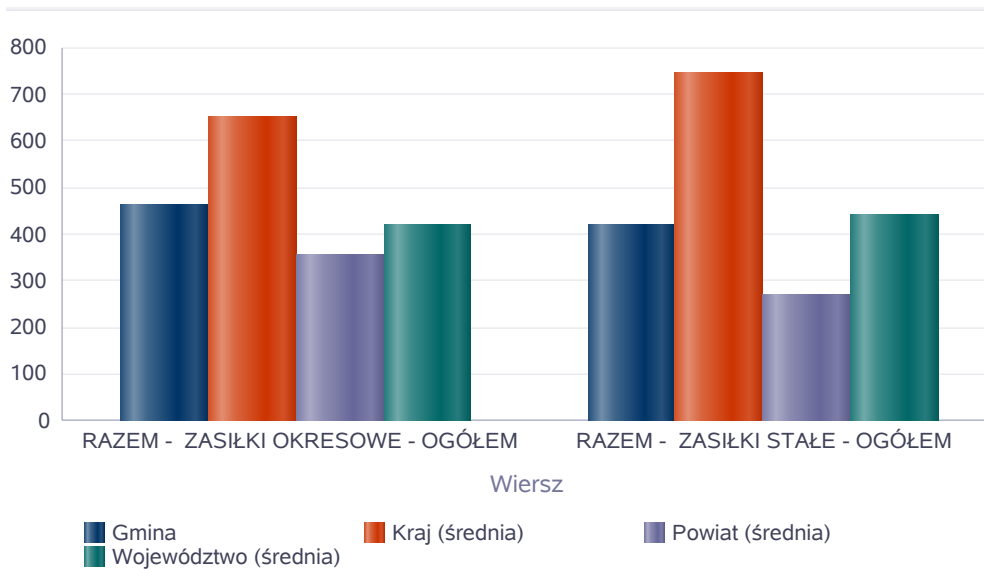
Kwota świadczeń pieniężnych

Podstawowe statystyki dla świadczeń pieniężnych

Poziom	Wiersz	Liczba świadczeń
Gmina	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	464
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	419
Powiat (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	357
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	272
Województwo (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	422
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	440
Kraj (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	653
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	745

Liczba świadczeń

**DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA
w całym okresie sprawozdawczym**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				
Liczba osób	1	471	384	384
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE				
Liczba osób	2	421	337	337
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	303	222	222
Wiek 0-17	4	204	150	150
Wiek produkcyjny *	5	186	156	156
Wiek poprodukcyjny **	6	31	31	31
Liczba rodzin	7	230	204	204
Liczba osób w rodzinach	8	670	574	574
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	232	182	182
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	167	127	127
Wiek 0-17	11	100	74	74
Wiek 18-59	12	111	93	93
Wiek 60 lat i więcej	13	21	15	15
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY				
Liczba osób ogółem	14	242	205	205
Liczba rodzin	15	230	204	204
Liczba osób w rodzinach	16	670	574	574
KONTRAKT SOCJALNY				
Liczba zawartych kontraktów socjalnych - ogółem	17	10	8	8
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym - ogółem	18	10	8	8

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

3.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- pracy socjalnej;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawą.

W roku oceny wraz z pojawieniem się epidemii Covid-19 przed całym systemem pomocy społecznej pojawiły się nowe wyzwania, które wymusiły konieczność zmiany przepisów prawa dotyczących procedury udzielanych świadczeń, celem usprawnienia i skrótu, a w niektórych sytuacjach wydłużenia trybu postępowania administracyjnego. Ograniczeniu poddano przyjęcia klientów i wyjść w teren, umożliwiono realizację wywiadów środowiskowych przez telefon. Został wymuszony nowy model pracy socjalnej (praca online) i organizacji OPS (system zdalny, zmianowy), na pracowników socjalnych zostały nałożone nowe zadania związane ze świadczeniem pomocy osób w kwarantannie i izolacji. Dla lepszej realizacji zadań został uruchomiony dodatkowy nr telefonu, pod którym pełniono dyżury do późnych godzin popołudniowych, także w dni wolne od pracy. Szczególny nacisk został położony na wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych, działania informacyjne na temat pandemii, zachodziła konieczność kierowania apeli do środowiska lokalnego mających na celu ochronę osób najsłabszych, czy organizacja i dystrybucja maseczek dla klientów GOPS. Realizacja zadań przez Ośrodek Pomocy Społecznej szczególnie w pierwszej fazie pandemii była znacznie utrudniona z uwagi na brak jasnych i jednolitych wytycznych z jednostek nadrzędnych. Problemem okazała się także niewystarczająca infrastruktura informatyczna uniemożliwiająca pracę zdalną, a praca w systemie zmianowym wpływała niekorzystnie na przebieg komunikacji pomiędzy pracownikami.

Do zadań własnych gminy, w tym zadań o charakterze obowiązkowym należy :

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- praca socjalna;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania,
- dożywanie dzieci;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- opracowanie i realizacja projektów socjalnych;
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę obejmują przede wszystkim:

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Do świadczeń pieniężnych wypłacanych w ramach zadań własnych o charakterze obowiązkowym należą:

zasiłek stały - przyznawany jest obligatoryjnie osobie pełnoletniej, jeżeli spełnia kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej i jest całkowicie niezdolna do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Świadczeniobiorcy tych zasiłków to przede wszystkim osoby prowadzące samodzielne, jednoosobowe gospodarstwa domowe – ponad 85%, osoby pozostające w rodzinach stanowią zaledwie 15% ogółu otrzymujących zasiłki stałe. Liczba osób pobierających to świadczenie (42) i koszt wypłacanych świadczeń (232.269 zł.) utrzymuje się na wyrównanym poziomie, z lekką tendencją zwyżkową, ale prognozy na 2021 rok nie zakładają istotnej zmiany w stosunku do roku oceny.

zasiłek okresowy - może on być przyznany w szczególności z powodu bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, jak również możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Na liczbę osób uprawnionych i wysokość świadczenia w danym roku w znacznym stopniu ma wpływ aktualnie obowiązujące wysokości kryteriów dochodowych, oraz sytuacja materialnej rodzin. W roku 2020 najwięcej zasiłków zostało przyznanych z powodu bezrobocia (57 osób), a najmniej z tytułu niepełnosprawności (6 osób). Zobrazowane w tabelach dane dotyczące zasiłku okresowego wskazują, że na przestrzeni ostatnich kilku lat liczba korzystających z tej formy pomocy zasadniczo się nie zmienia, choć w porównaniu z rokiem 2019 odnotowano lekki spadek (o 20 osób). Łącznie w roku oceny zasiłek wypłacono 73 osobom, na kwotę 177 672 zł. Średnia wysokość świadczenia wynosiła ok. 384 zł.

zasilek celowy i specjalny zasiłek celowy - łączna wysokość wypłaconych zasiłków celowych w roku oceny wynosiła 315.385 zł. i jest większa w stosunku do roku 2019r. o 23,28%. Zasiłek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, m.in. na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opatu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Zasiłek przyznawany jest osobie lub rodzinie, której dochód nie przekracza kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. W szczególności uzasadnionych przypadkach, osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi. Najczęściej o tę formę pomocy zwracały się osoby ubogie, o szczególnie trudnej sytuacji życiowej najczęściej z powodu choroby, czy niepełnosprawności, które we własnym zakresie nie były w stanie zabezpieczyć takich potrzeb jak: opał, opłaty mieszkaniowe, koszty leczenia itp.

W roku 2020 zasiłki celowe, w tym specjalne zasiłki celowe otrzymało 164 osób, na kwotę 67.448 zł. W przypadku tego świadczenia obserwowana jest tendencja spadkowa jeżeli chodzi o liczbę osób ubiegających się, kwotę, jak też liczbę świadczeń (w stosunku do 2019r. mniej o 16.652 zł. 46 świadczeń i 26 osób). Wpływ na to ma niewątpliwie poprawa sytuacji materialnej wynikająca z dostępności do programów socjalnych, czy dodatkowych środków związanych z wypłatą 13 emerytury.

Przestawiona poniżej tabela w ramach zasiłku celowego wyodrębnia **zasiłek celowy z Programu „Posiłek w szkole i w domu”**. Jest on przyznawany na zakup posiłku lub żywności, głównie dla dzieci i młodzieży, które nie mają możliwości korzystania z obiadów w szkole, bądź z różnych przyczyn nie mogą korzystać ze zbiorowego żywienia. Korzystają z niego także inne osoby, w tym starsze, niepełnosprawne i długotrwale chore, których dochód jest niższy niż 150 % kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej.

W 2020 r. z tej formy pomocy skorzystało 158 osób na kwotę 247 937 zł. Odnotowano wzrost wydatków w stosunku do roku 2019r. na kwotę 76.206 złotych tj. 44,38%. Jest on spowodowany sytuacją epidemiczną w kraju, która doprowadziła do czasowego zamknięcia szkół oraz innych placówek oświatowych i w konsekwencji braku możliwości korzystania przez uczniów z posiłków w stołówkach. Priorytetem w czasie pandemii stało się zapewnienie żywności wszystkim osobom potrzebującym, w tym dzieciom realizującym naukę w systemie zdalnym, dlatego otrzymały one pomoc w formie zasiłku na zakup posiłku lub żywności. Ponieważ sytuacja związana z pandemią Covid -19 w bieżącym roku jest nadal bardzo trudna przewidujemy, że tendencja w zakresie wypłaty tego rodzaju zasiłków również będzie wysoka.

Świadczeniami niepieniężnym i w ramach pomocy społecznej udzielanej przez Ośrodek są:

- praca socjalna,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne, pomoc rzeczowa,
- sprawienie pogrzebu,
- poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa,
- schronienie,
- posiłek,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- kierowanie do domu pomocy społecznej.

Praca socjalna – podstawowymi zadaniami ośrodka pomocy społecznej poza postępowaniami administracyjnymi w celu przyznania świadczeń z pomocy społecznej jest prowadzenie pracy socjalnej. Ustawa o pomocy społecznej określa ją jako „działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi”. Może być prowadzona bez względu na posiadany dochód z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej, jak też ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o **kontrakt socjalny** lub **projekt socjalny**, nierozzerwalnie łączy się z **poradnictwem specjalistycznym**, w szczególności prawnym, psychologicznym i rodzinnym, które jest świadczone osobom i rodzinom, mającym trudności lub wykazującym potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Do najczęstszych przykładów pracy socjalnej realizowanej w ramach funkcjonowania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubartowie należą:

- uzyskanie sprzętu ortopedycznego, opieki, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, uzyskanie renty lub innych świadczeń z systemu ubezpieczenia społecznego, zatrudnienia, podjęcie lub kontynuacja leczenia psychiatrycznego, odwykowego, terapii indywidualnej, uzyskanie ulg, dofinansowań, przygotowanie różnych dokumentów, nawiązywanie współpracy z instytucjami, kierowanie do odpowiednich placówek.

W aktualnej sytuacji społecznej wywołanej pandemią szczególnego znaczenia nabrała specyficzna praca socjalna, która w roku oceny znacznym stopniu była prowadzona poprzez kontakt telefoniczny, a osobisty wyłącznie w sytuacjach szczególnych z zachowaniem reżimu sanitarnego. Do podejmowanych w tym czasie zadań na rzecz społeczności należały działania informacyjne na temat wirusa Covid-19 i przestrzegania zasad bezpieczeństwa sanitarnego. Gminne jednostki organizacyjne zajęły się szyciem i dystrybucją maseczek ochronnych dla mieszkańców w tym dla klientów OPS. Załatwiano na ich rzecz formalności urzędowe, sporządzano, bądź organizowano zakupy, udzielano pomocy w rejestracji i dowozie na szczepienia. W 2020 roku w/w wsparciem objęto 317 osób z 111 rodzin i uzupełniane poprzez pracę asystenta rodziny, prawników, psychologów, pedagogów w Punkcie Konsultacyjnym, bądź innych instytucjach działających w obszarze pomocy społecznej na terenie miasta i gminy Lubartów. Pomoc w formie poradnictwa najczęściej w formie zdalnej skoncentrowana była głównie wokół problemów wychowawczych związanych z przemocą domową, problemem alkoholowym, zachowaniami destrukcyjnymi dzieci, sytuacjami kryzysowymi związanymi z zamknięciem placówek edukacyjnych i zmianą systemu nauczania.

W 2020r. z poradnictwa:

- prawnego skorzystały 43 rodziny,
- psychologicznego - udzielono 164 porad i konsultacji dla 52 osób,
- rodzinnego – 111 rodzin.

W roku oceny w ramach pracy socjalnej zawarto 8 indywidualnych kontraktów socjalnych. Udało się wdrożyć w środowisku lokalnym tylko 1 projekt socjalny realizowany na rzecz poprawy sytuacji życiowej osób, rodzin, grup zagrożonych ubóstwem, marginalizacją i wykluczeniem społecznym, w którym uczestniczyło łącznie 150 osób.

Kolejnym zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest **zapewnienie posiłku**. Koszty realizacji zadania na podstawie Uchwały Rady Ministrów Nr 140 z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu **Posiłek w szkole i w domu** na lata 2019-2023 (M.P. z 2018r. poz.1007) są współfinansowane w przeważającej części z budżetu państwa. Natomiast przyjęte przez Radę Gminy Lubartów w dniu 20 grudnia 2018r. programy osłonowe dopuszczają udzielenie pomocy w formie posiłków oraz zasiłków celowych na zakup żywności lub posiłku, jeżeli dochód na osobę nie przekracza kwoty 150% kryterium dochodowego tj. dla osoby samotnie gospodarującej 1051,50 zł, a w przypadku rodzin kwoty 792 zł na osobę. Największą grupą objętych dożywianiem w szkole stanowiły dzieci do ukończenia szkoły podstawowej (126 osób). Średni koszt jednego posiłku wyniósł - 2,87 zł.

Rok 2020 był kolejnym, w którym zaobserwowano spadek liczby dzieci objętych pomocą w postaci dożywiania w szkole. Posiłki otrzymało jedynie 154 dzieci, zrealizowano 9.850 świadczeń na kwotę – 28 313 zł. W stosunku do roku ubiegłego kwota zmniejszyła się o 60,16%.

Spadek liczebności beneficjentów objętych pomocą w formie posiłku można powiązać z poprawą sytuacji materialnej mieszkańców Gminy m. in. poprzez podjęcie pracy, wzrost uzyskiwanych dochodów, a także rozszerzeniem Programu Rodzina 500 Plus na wszystkie dzieci do 18 r. życia bez kryterium dochodowego. Niska w stosunku do roku 2019r. liczba świadczeń i ich koszt związane są również ze stanem epidemii Covid-19, zamknięciem szkół i zmianą tradycyjnego systemu nauczania na system zdalny. Spowodowało to brak możliwości korzystania z posiłków w stołówkach.

Usługi opiekuńcze są przyznawane osobom, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a rodzina, nie może takiej pomocy zapewnić. Są one świadczone w miejscu zamieszkania, obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze, to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osobę ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Szczególny rodzaj usług specjalistycznych to specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi będące zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji publicznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej przyznając usługi opiekuńcze w drodze decyzji administracyjnej ustala ich zakres, wymiar, okres i wysokość odpłatności. Wysokość ponoszonych kosztów za korzystanie z nich zależy od wysokości progów dochodowych określonych w ustawie o pomocy społecznej, dochodu osoby korzystającej i wysokości stawki godzinowej za usługi. Szczegółowe zasady dotyczące: warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz tryb ich pobierania reguluje Uchwała Nr XVI/139/20 Rady Gminy Lubartów z dnia 12 sierpnia 2020 r.

W roku oceny z pomocy w formie usług opiekuńczych skorzystało 7 osób, udzielono ogółem 5 564 świadczeń. Usługi były realizowane przez opiekunki zatrudnione w ramach umowy - zlecenia, wydatki budżetu gminy wyniosły 85.317 złotych tj. o 16,03% mniej w stosunku do roku poprzedniego. Koszt jednej godziny usługi powiązany jest z wysokością minimalnego wynagrodzenia za pracę, w związku z czym każdy wzrost powoduje podniesienie kosztu jednej godziny usługi (w stosunku do 2019r. z 18 zł. na 20,80 zł). Naliczona łączna kwota odpłatności za usługi dla świadczeniobiorców w 2020r wyniosła – 18.263,98 zł.

Kierowanie do domów pomocy społecznej osób tego wymagających i ponoszenie odpłatności za pobyt należy do zadań własnych gminy, natomiast do zadań własnych powiatu należy prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób. Postępowanie o umieszczenie w domu pomocy społecznej może odbywać na wniosek osoby zainteresowanej lub na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego w trybie przymusowym (bez zgody osoby umieszczanej), w oparciu o przepisy zawarte w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685).

Warunkiem skierowania do domu pomocy społecznej jest ustalenie, że osoba ubiegająca się z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności nie może samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny, a obowiązek opłaty za pobyt ciąży w kolejności na mieszkańcu domu, małżonku, zstępnych i wstępnych mieszkańca, gminie kierującej do domu pomocy społecznej, która wnosi opłatę w wysokości różnicy między średnim miesięcznym kosztem utrzymania, a opłatą wnoszoną przez mieszkańca i jego rodzinę. Warto zwrócić uwagę, że opłatę mogą również wносить osoby całkowicie obce względem osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej, które wyrażą wolę jej ponoszenia.

W praktyce największe obciążenia finansowe związane z pobytem osób w domach pomocy społecznej ciążyą na gminie, co sprawia, że w tym obszarze są generowane najwyższe wydatki.

W roku oceny w różnych typach domów pomocy społecznej przebywało 11 mieszkańców gminy, z których tylko w dwóch przypadkach koszty w pełni ponosił mieszkaniec i jego rodzina. Odpłatność poniesiona przez Gminę dotyczyła najczęściej pobytu w DPS osób samotnych i w 2020 r. wyniosła 295.186 zł.

Kolejnym niefinansowym zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej jest **realizacja Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r.**

o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, której celem jest zbudowanie systemu wsparcia rodziny, wypracowanie mechanizmów współpracy z rodziną dziecka w społeczności lokalnej, umożliwienie uzyskania skutecznej pomocy i sprawną organizację systemu pieczy zastępczej, zwłaszcza rodzinnej. Instrumentami realizacji założeń ustawy jest kreowanie instytucjonalnych form pomocy poprzez powoływanie placówek wsparcia dziennego, oraz instytucja asystentów rodziny, czyli osób, które wspierają rodziny biologiczne we właściwym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Usługa zatrudnionego w 2020r. przez GOPS 1 asystenta rodziny była utrudniona z uwagi na epidemię Covid-19.

W wielu sytuacjach, szczególnie w fazie początkowej realizowana za pomocą porad i wsparcia telefonicznego, ze szczególnym wskazaniem na problemy rodziców i dzieci wynikające z zamknięcia placówek edukacyjnych i wprowadzeniem nauki zdalnej. Asystent na bieżąco monitorował sytuację rodzin, prowadził działania edukacyjne związane z zachowaniem zasad higieny, oferował wsparcie rodzinom w kontaktach z instytucjami, przychodniami, szkołami i urzędami, niejednokrotnie podejmował działania interwencyjne i zaradcze w warunkach szczególnie trudnych, obarczonych również zwiększonym ryzykiem zachorowania.

Zadanie w zakresie usługi asystenta rodziny było współfinansowane z programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Program asystent rodziny na rok 2020”- wsparciem objęto 5 rodzin, w których wychowywało się 14 dzieci.

W sytuacji, gdy nie jest możliwe utrzymanie dziecka w dotychczasowym środowisku rodzinnym koniecznym staje się zapewnienie mu wsparcia w pieczy zastępczej.

W 2020 r. w pieczy zastępczej przebywało 4 dzieci, których ostatnim miejscem pobytu była gmina Lubartów, 2 z nich przebywało w pieczy instytucjonalnej (Dom Dziecka w Lublinie), a 2 w rodzinach zastępczych spokrewnionych. Od roku 2018 występuje tendencja spadkowa w zakresie liczby dzieci (z 8 do 4), co wynika z faktu, że część z nich już się usamodzielnia i wyszła z systemu pomocy społecznej, jednocześnie nie pojawiają się nowi beneficjenci ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Koszty, które poniosła gmina dotyczyły wydatków na opiekę i wychowanie w wysokości 10%, 30% oraz 50% ponoszonych opłat i stanowiły kwotę 101.169,00 zł. – wyższą od 2019r. o 18.98%.

Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć, wskaźnika deprivacji lokalnej, liczby długotrwale korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć i grupy wiekowe, liczby świadczeń, osób, rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, powody udzielania pomocy, liczby osób korzystających z usług opiekuńczych, poradnictwa specjalistycznego, interwencji kryzysowej, wskaźnika pracy socjalnej.

Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny.

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba asystentów rodziny w gminie	1	1	1	1	1
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	3	5	5	7	5

**Dane o korzystających z pomocy i wsparcia
 GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR
 wypełniana wyłącznie przez gminy i miasta na prawach powiatu
 w całym okresie sprawozdawczym**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
SWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
ZASIŁEK STAŁY				
Liczba osób	1	44	41	41
Kwota świadczeń w złotych	2	208 727	232 269	232 269
W tym: (wiersze 3-6)				
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących				
Liczba osób	3	35	36	36
Kwota świadczeń w złotych	4	192 962	215 010	215 010
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie				
Liczba osób	5	10	6	6
Kwota świadczeń w złotych	6	15 765	17 259	17 259
ZASIŁEK OKRESOWY				
Liczba osób	7	93	73	73
Kwota świadczeń w złotych	8	160 400	177 672	177 672
W tym: (wiersze 9-16)				
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia				
Liczba osób	9	64	57	57
Kwota świadczeń w złotych	10	124 239	144 868	144 868
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby				
Liczba osób	11	13	8	8
Kwota świadczeń w złotych	12	15 478	9 696	9 696
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności				
Liczba osób	13	7	6	6
Kwota świadczeń w złotych	14	7 731	14 352	14 352
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego				
Liczba osób	15	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	16	0	0	0
Zasiłek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b				
Liczba osób	17	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	18	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY OGÓLEM				
Liczba osób	19	183	164	164
Kwota świadczeń w złotych	20	255 831	315 385	315 385
W tym: (wiersze 21 - 22)				
ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU"				
Liczba osób	21	160	158	158
Kwota świadczeń w złotych	22	171 731	247 937	247 937
ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2				

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
Liczba osób	23	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
POSIŁEK OGÓLEM				
Liczba osób	25	214	154	154
Kwota świadczeń w złotych	26	71 069	28 313	28 313
W tym: (z wierszy 25 - 26)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	27	214	154	154
Kwota świadczeń w złotych	28	71 069	28 313	28 313
W tym (z wierszy 25-26):				
POSIŁEK świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego "Posiłek w szkole i w domu"				
Liczba osób	29	214	154	154
Kwota świadczeń w złotych	30	71 069	28 313	28 313
W tym (z wierszy 29-30):				
DLA DZIECI				
Liczba osób	31	214	154	154
Kwota świadczeń w złotych	32	71 069	28 313	28 313
SCHRONIENIE - OGÓLEM				
Liczba osób	33	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	34	0	0	0
UBRANIE				
Liczba osób	35	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	36	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU				
Liczba rodzin	37	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	38	0	0	0
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	39	11	9	9
Kwota świadczeń w złotych	40	262 111	295 186	370 000
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA				
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	41	7	5	5
Liczba rodzin wspierających	42	0	0	0
Liczba asystentów rodziny	43	1	1	1
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	44	85 032	101 169	130 000

4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

Inne rodzaje pomocy i świadczeń w szczególności obejmują system świadczeń rodzinnych, którego zasadniczym celem jest finansowe wspieranie przez państwo rodzin z dziećmi w realizacji ich funkcji wychowawczej, opiekuńczej i edukacyjnej, są one ważnym zaangażowaniem państwa w pomoc rodzinom pozostającym w niedostatku.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy,
- zasiłek dla opiekuna jako świadczenie będące realizacją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt TK akt K 27/13.
- świadczenie rodzicielskie

Osoba mająca prawo do zasiłku rodzinnego (którego przyznanie uzależnione jest m. in od spełnienia kryterium dochodowego) może ubiegać się o następujące dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
- samotnego wychowywania dziecka
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania
- rozpoczęcia roku szkolnego

Świadczenia rodzinne przysługują obywatelom polskim oraz cudzoziemcom, których status określony jest w ustawie, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne (z wyjątkami określonymi w zapisach prawa) i spełniają wszystkie ustawowe warunki, od których uzależnione jest przyznanie prawa do świadczeń.

Weryfikacja kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych uzależnionych od dochodu, a także wysokość poszczególnych świadczeń rodzinnych (z wyjątkiem świadczenia pielęgnacyjnego) podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyników badań prognozy wsparcia dochodowego rodzin. Ostatnia weryfikacja miała miejsce 1 listopada 2018 r.

Do innych rodzajów pomocy które są zawarte w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej należą:

- **Świadczenie wychowawcze** z programu rządowego Rodzina 500 Plus – wypłacane bez względu na posiadany dochód rodzinom z dziećmi do ukończenia 18 roku życia w wysokości 500 zł na dziecko.
- **Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego** - przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Warunkiem otrzymywania świadczeń jest spełnianie kryterium dochodowego (od 01 października 2020r. kryterium 900 złotych na osobę), są wypłacane są w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł. Wsparcie przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 roku, a gdy uczy się ono w szkole lub szkole wyższej - do ukończenia 25 roku życia, w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności przysługują bezterminowo. Od 01 października 2020 r., przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego obowiązuje tzw. mechanizm złotówka za złotówkę. Zakłada on, że przekroczenie przez osobę uprawnioną progu dochodowego nie będzie skutkowało automatycznie utratą prawa do tych świadczeń, ale osoba taka co do zasady będzie mogła otrzymać świadczenie, pomniejszone o kwotę przekroczenia kryterium dochodowego. Minimalna kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługująca z zastosowaniem powyższego mechanizmu wynosić będzie 100 zł.
- **Dodatek energetyczny** - przyznaje wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w drodze decyzji, na wniosek osoby zainteresowanej. Wypłata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, wypłacają go gminy. Jest formą rekompensaty kosztów ponoszonych z tytułu opłat za energię elektryczną przez najuboższych odbiorców energii. Jest to rozwiązanie systemowe funkcjonujące od 2014 roku, które nie spełnia swojej funkcji. W roku oceny dodatek otrzymało jedynie 5 osób na kwotę 879 złotych.
- **Dodatek mieszkaniowy** przyznawany jest w oparciu o decyzję administracyjną, wypłacany na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych. Jest formą pomocy przeznaczoną dla osób spełniających łącznie poniższe trzy warunki: posiadają tytuł prawny do lokalu; zamieszkują lokale mieszkalne spełniające kryterium metrażowe; spełniają kryterium dochodowe. W 2020r. do dodatku mieszkaniowego uprawnionych było 5 osób, koszt realizacji zadania – 17.143,57 zł. Od kilku lat obserwuje się niewielkie zainteresowanie tą formą pomocy, prawdopodobnie z powodów niespełniania kryterium dochodowego.

Załączony materiał graficzny pokazuje szczegółowe dane porównawcze do lat poprzednich dotyczące:

- średniej liczby rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego i wydatkowaną kwotę,
- średniomiesięczną liczbę rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami i kwotę na ich realizację w latach 2016-2020,
- liczbę świadczeń i koszt świadczeń opiekuńczych obejmujących świadczenia pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna,
- liczbę rodzin i kwoty wypłaconych świadczeń z Funduszu alimentacyjnego.

Analiza danych wskazuje na tendencje malejące w zakresie:

- liczby rodzin uprawnionych do zasiłków rodzinnych i kosztu realizacji świadczenia – w stosunku do 2016r. spadek niemal o 33%, co można tłumaczyć poprawą sytuacji materialnej rodzin i niespełnianiem warunku kryterium dochodowego,
- liczby osób uprawnionych do świadczeń alimentacyjnych – spadek o 28,87% w stosunku do 2016, spowodowany najczęściej przekroczeniem kryterium dochodowego.

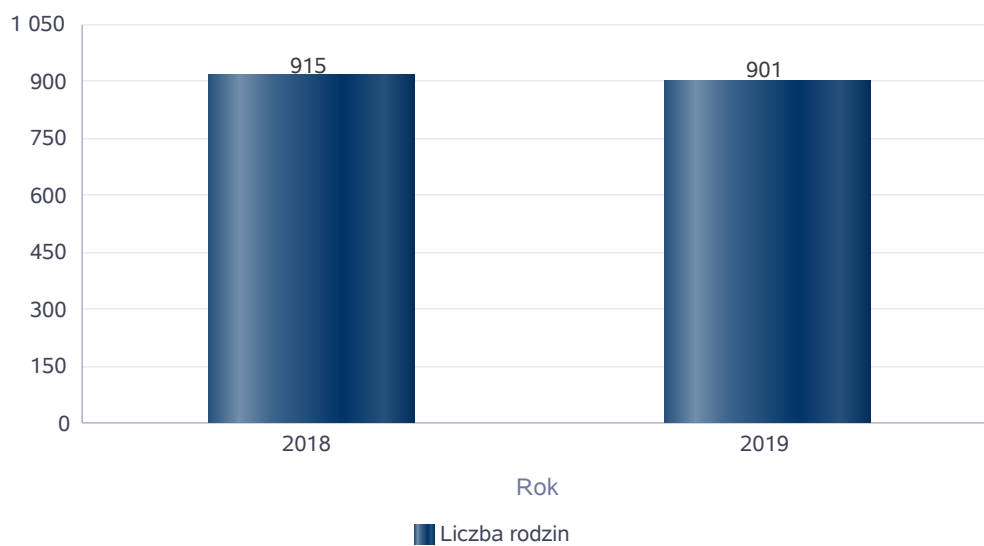
Tendencje rosnące w zakresie nakładów finansowych obejmują:

- świadczenia pielęgnacyjne – wzrost w porównaniu do 2016r. o 51,19 % , do 2019r. o 14,36%, jest on następstwem corocznego wzrostu wysokości świadczenia, które jest powiązane z wysokością płacy minimalnej. W 2020 r. zrealizowano 526 świadczeń na kwotę 960 085 złotych. Kwota świadczenia pielęgnacyjnego w 2020 r. wynosiła 1.830 zł; od 01 stycznia 2021r. – 1.971 złotych miesięcznie (wzrost o 7,70%).
- świadczenia wychowawcze – wzrost w stosunku do 2019r. o 26,87% - jest powiązany z rozszerzeniem od dnia 01 lipca 2019r. Programu Rodzina 500 Plus na wszystkie dzieci do 18. roku życia, bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę.

Średnia liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego.
Dane za rok 2019 dotyczą okresu od stycznia do czerwca.

Rok	Liczba rodzin
2018	915
2019	901

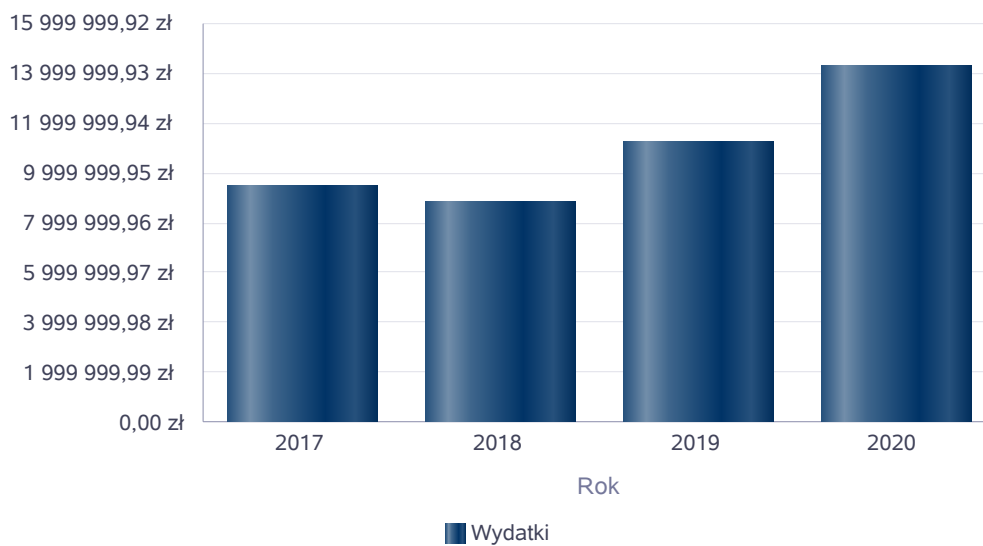
Średnia liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych

Świadczenie wychowawcze - kwota świadczeń.

Rok	Wydatki
2017	9 460 876,00 zł
2018	8 828 744,00 zł
2019	11 241 623,00 zł
2020	14 261 736,00 zł

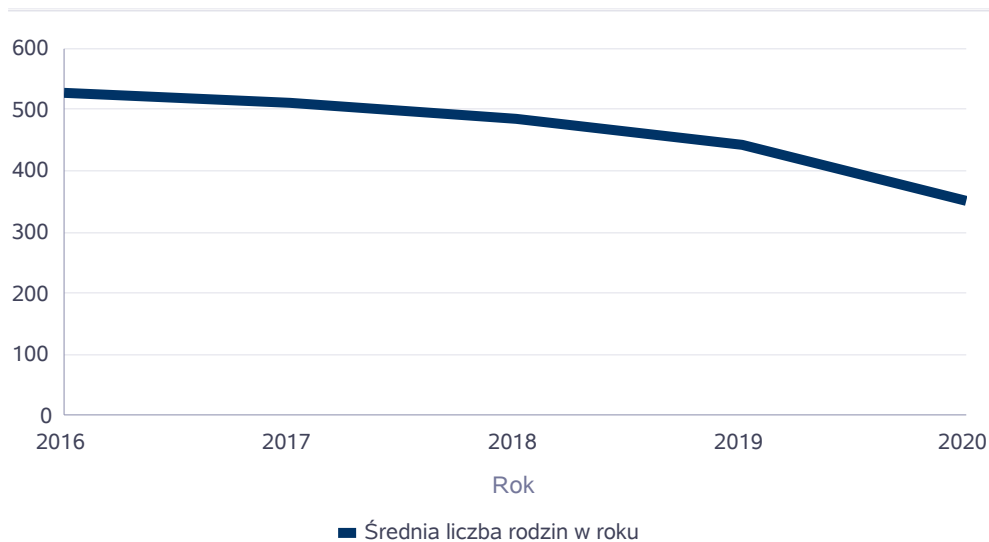
Świadczenie wychowawcze - kwota świadczeń

Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka.

	Liczba rodzin				
	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami	528	510	487	442	350

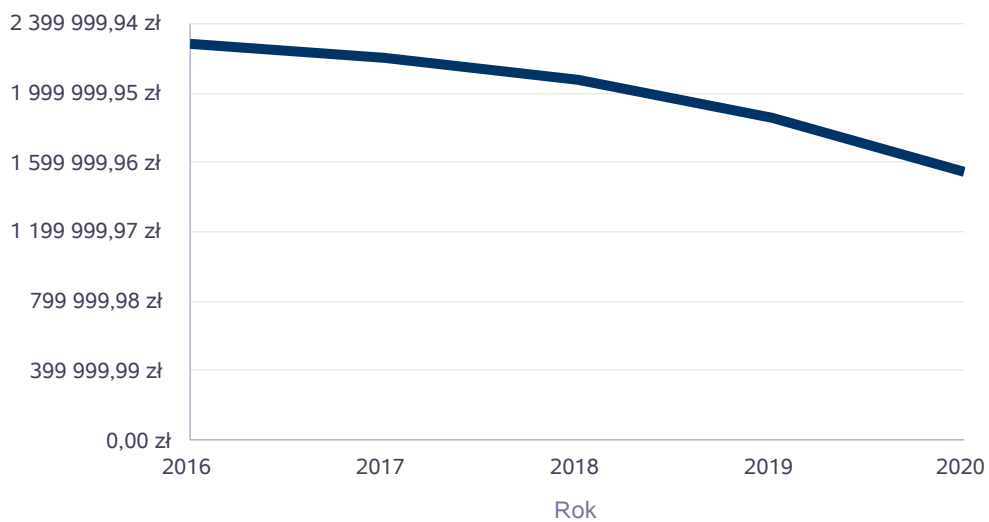
Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami

Kwotę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami ogółem wypłaconych w ciągu roku.

Rok	Kwota
2016	2 277 153,83 zł
2017	2 203 471,84 zł
2018	2 080 282,96 zł
2019	1 854 149,12 zł
2020	1 541 141,21 zł

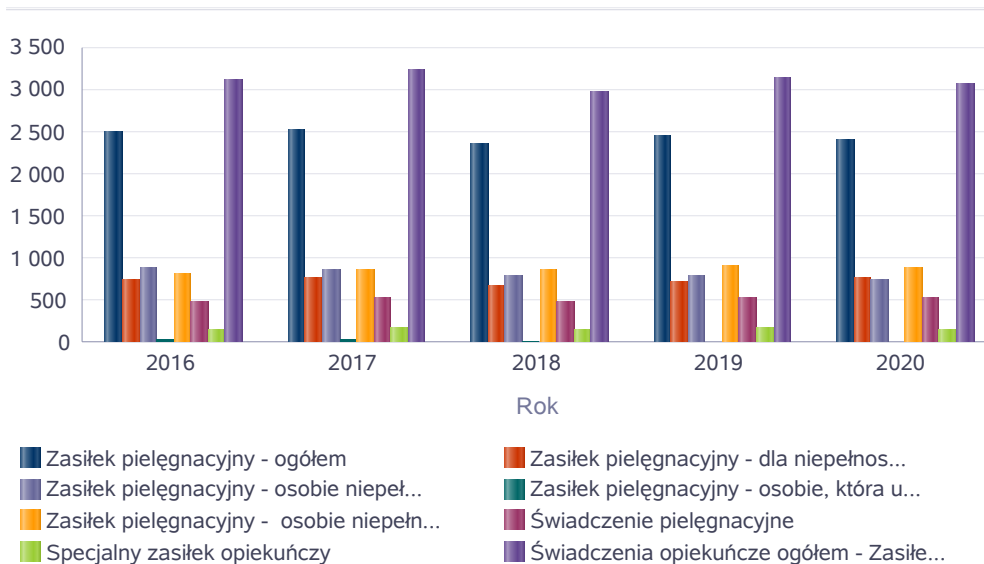
Kwota zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka

Liczba świadczeń: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłek pielęgnacyjny dla osób, które ukończyły 75 lat, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna.

Świadczenia opiekuńcze	Liczba świadczeń				
	2016	2017	2018	2019	2020
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	2 482	2 514	2 341	2 438	2 394
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	738	762	674	723	763
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	894	860	782	788	742
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	37	36	17	7	7
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	813	856	868	920	882
Świadczenie pielęgnacyjne	489	525	488	536	526
Specjalny zasiłek opiekuńczy	140	180	148	169	147
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	3 111	3 219	2 977	3 143	3 067

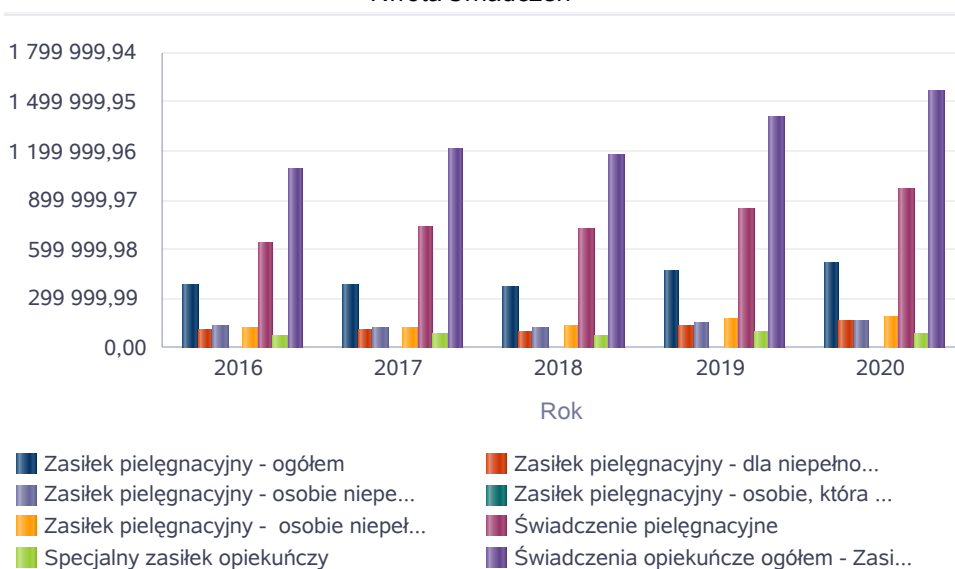
Liczba świadczeń

Kwota świadczeń: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłek pielęgnacyjny dla osób które ukończyły 75 lat, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna.

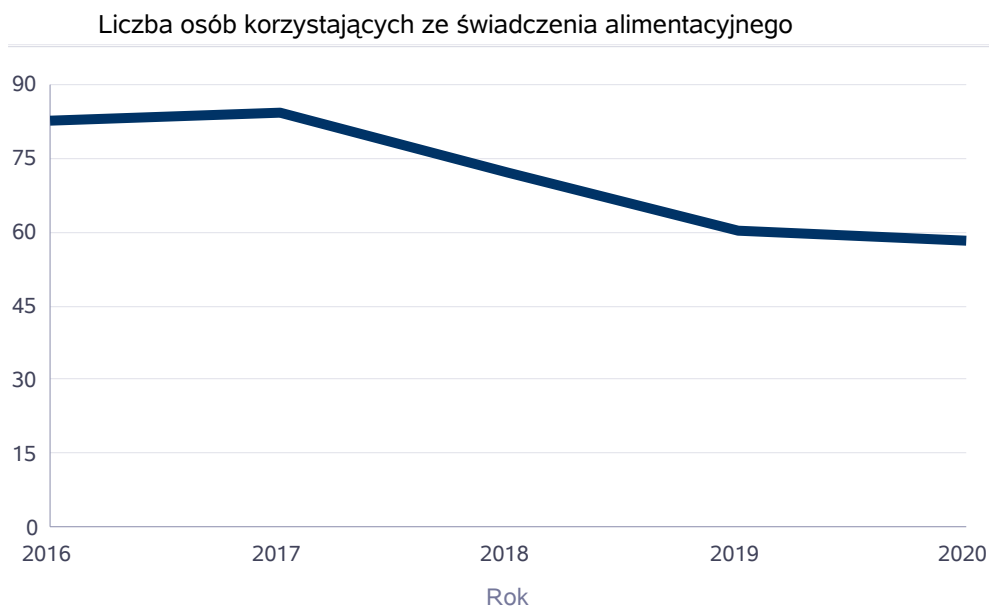
Świadczenia opiekuńcze	Kwota świadczeń				
	2016	2017	2018	2019	2020
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	379 746,00	384 642,00	370 144,00	461 524,00	516 721,00
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	112 914,00	116 586,00	106 610,00	136 603,00	164 686,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	136 782,00	131 580,00	123 636,00	149 313,00	160 153,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	5 661,00	5 508,00	2 664,00	1 354,00	1 511,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	124 389,00	130 968,00	137 234,00	174 254,00	190 371,00
Świadczenie pielęgnacyjne	635 013,00	734 718,00	717 636,00	839 499,00	960 085,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	72 800,00	92 036,00	79 360,00	104 780,00	89 167,00
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	1 087 559,00	1 211 396,00	1 167 140,00	1 405 803,00	1 565 973,00

Kwota świadczeń

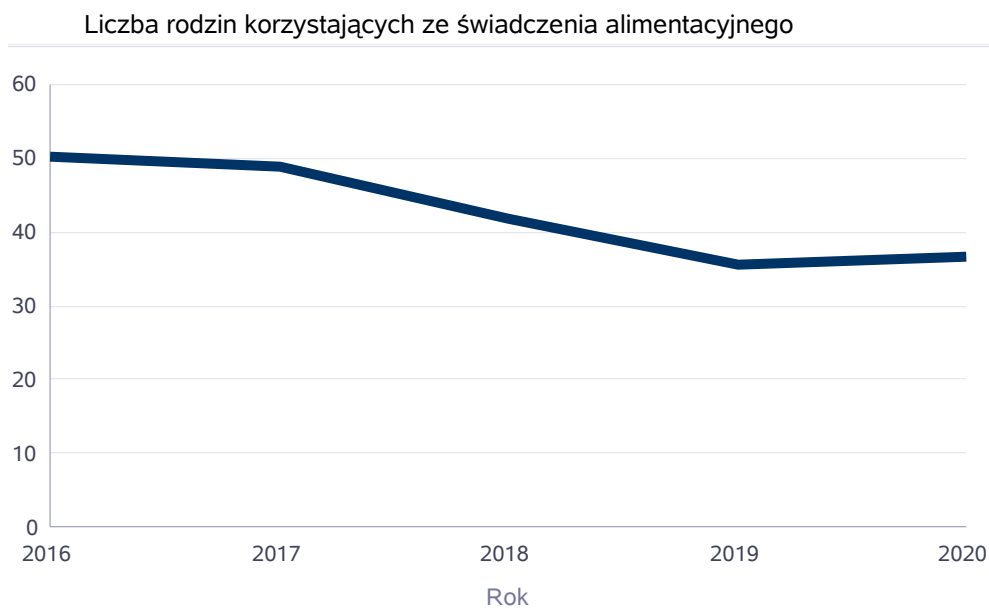
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach.

	Liczba osób				
	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	83	84	72	60	58

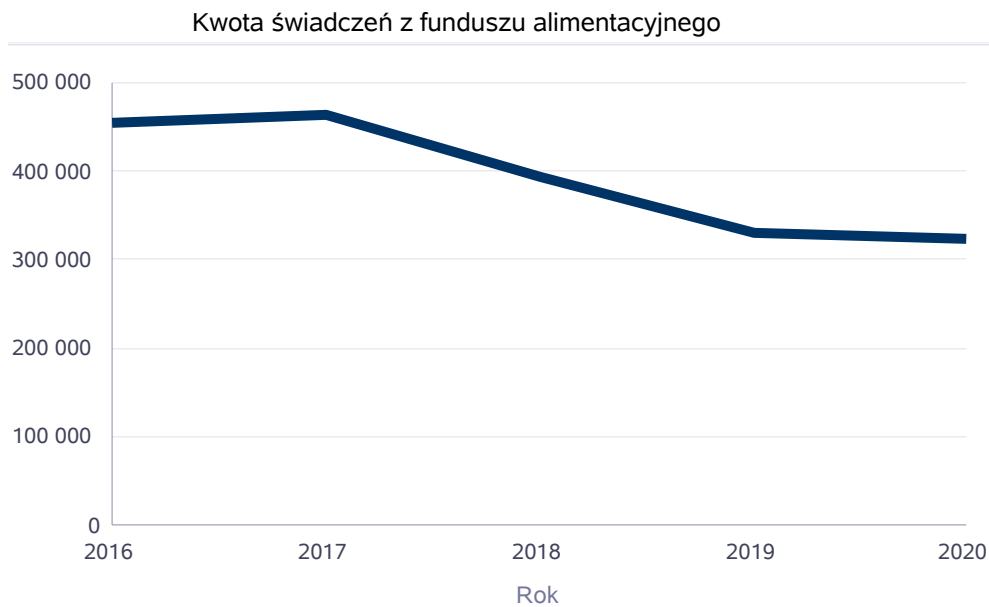
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach.

	Liczba rodzin				
	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	50	49	42	36	37

Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych latach [w zł].

	Kwota				
	2016	2017	2018	2019	2020
Ogólna kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego	455 077	463 879	392 647	330 900	323 710

INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
DODATKI MIESZKANIOWE				
Liczba gospodarstw domowych	1	9	5	8
Kwota świadczeń w złotych	2	8 184	17 144	26 547
DODATKI ENERGETYCZNE				
Liczba gospodarstw domowych	3	5	5	3
Kwota świadczeń w złotych	4	992	879	696

5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

W przedstawionej poniżej części formularza OZPS zgodnie z definicją MRiPS należy wykazać jedynie te jednostki organizacyjne, które działają w ramach realizacji zadań własnych lub zleconych z zakresu administracji rządowej i są finansowane ze środków budżetu państwa, lub własnych jednostki samorządu terytorialnego, są prowadzone przez jednostkę samorządową lub na jej zlecenie. Do tych zasobów instytucjonalnych należą: domy pomocy społecznej, ośrodki wsparcia, dzienne domy pomocy, kluby samopomocy, ośrodki interwencji kryzysowej, mieszkania chronione, placówki wsparcia dziennego, placówki opiekuńczo-wychowawcze, centra integracji społecznej.

W gminie Lubartów w 2020r. nie prowadziły działalności w/w instytucje pomocy społecznej finansowane z budżetu gminy. W perspektywie kolejnych lat, począwszy od roku bieżącego będzie funkcjonował ośrodek wsparcia w postaci klubu samopomocy „Senior +”.

Analizując zasoby należy zaznaczyć, że Gmina ma niewystarczającą ofertę skierowaną do osób niepełnosprawnych, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi. W przypadku dzieci, młodzieży i osób starszych, nadal występuje potrzeba rozwijania działań profilaktycznych, poradnictwa specjalistycznego, podnoszenia ich poziomu i jakości życia, aktywizacji, rozwijania dziennych form pomocy i wsparcia poprzez tworzenie świetlic, ognisk wychowawczych itp.

Poniżej przedstawiamy funkcjonujące na terenie gminy Lubartów placówki, kluby, stowarzyszenia, które służą mieszkańcom zaspokajając ich oczekiwane potrzeby.

Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych Zgromadzenia Sióstr Felicjanek w Łucce - Jest własnością Zgromadzenia, placówką stacjonarną, przeznaczoną dla 95 kobiet w podeszłym wieku oraz przewlekłe somatycznie chorych. Osoby umieszczone są w nim na podstawie decyzji administracyjnych Starosty Lubartowskiego lub wydanych z jego upoważnienia. Gmina współpracuje z placówką, corocznie kierowane są do niego zainteresowane osoby.

Ośrodek Rehabilitacyjno – Leczniczy „Geriamed” w Baranówce – zabezpiecza całonocny pobyt i podstawowe świadczenia socjalno-bytowe, jak również warunki do zachowania lub odzyskania zdrowia. Zapewnia nie tylko opiekę, ale też innowacyjne w skali krajowej i światowej metody i urządzenia do prowadzenia terapii w chorobach przewlekłych. Jest przeznaczony na 35 miejsc, w ciągu roku przebywa w nim ok. 60 osób, z tendencją rosnącą.

Placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w Lisowie – działa od 2014r. Jest prowadzona przez Lubelski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w ramach wsparcia udzielonego przez Gminę Lubartów na realizację zadania publicznego na podstawie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Jest formą pomocy dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. W 2020r. w świetlicy prowadzono zajęcia wychowawczo-profilaktyczne w okresie sierpień – październik (w okresie zniesienia obostrzeń epidemicznych), w wymiarze 4 godziny dziennie od poniedziałku do piątku. Świetlica zapewnia opiekę dla 20 dzieci z terenu gminy Lubartów.

Świetlica opiekuńczo-wychowawcza w Rokitnie – jest prowadzona przez Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych w Lubartowie w ramach wsparcia udzielonego przez Gminę Lubartów na realizację zadania publicznego na podstawie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Jej rolą jest wspieranie rodzin w kwestiach wychowawczych, wzmocnienie procesu edukacji i wychowania dzieci, organizacja dzieciom czasu wolnego. W 2020r. świetlica zapewniła aktywne i atrakcyjne zorganizowanie czasu wolnego dla 15 dzieci z terenu gminy Lubartów w postaci opieki pedagogicznej, zajęć sportowych, terenowych, edukacyjnych, kulturalnych, rekreacyjnych. Działała w okresie od kwietnia do listopada 2020r. przez 5 dni tygodniu, średnio po 4 godziny dziennie, działalność wznawia corocznie.

Kluby Seniora – w sposób niesformalizowany działa 8 klubów seniora zrzeszających mieszkańców miejscowości: Lisów, Trzciniac, Brzeziny, Nowodwór, Skrobów, Rokitno, Baranówka, Wólka Rokicka i Szczekarków.

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny – działa przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Prowadzi poradnictwo i konsultacje, obejmuje problematykę uzależnień, przemocy w rodzinie, trudności wychowawczych, zaburzeń psychicznych zatrudnia 2 specjalistów. W 2020 r. Punkt funkcjonował przez 143 godziny, w tym czasie udzielono 164 porad dla 52 osób, najczęściej w formie rozmów telefonicznych.

Klub „Senior +” – powstał na bazie świetlicy wiejskiej w Szczekarkowie, zmodernizowano i wyposażono pomieszczenia parteru w celu utworzenia 15 miejsc dla seniorów. Pomieszczenia mają łączną powierzchnię ponad 145,49 m.kw. i obejmują: dużą kuchnię z magazynem wyposażoną w sprzęty i urządzenia do przygotowania i spożycia posiłku, salę spotkań, pomieszczenie klubowe, salę

do ćwiczeń/rehabilitacji, szatnię, toalety, w tym dla osób niepełnosprawnych. Modernizację pomieszczeń zakończono w grudniu 2020r.

Na mocy Uchwały Nr XXI/176/21 Rady Gminy Lubartów z dnia 23 marca 2021r. utworzono ośrodek wsparcia w postaci klubu samopomocy pod nazwą „Senior+”, który działa w strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i zapewnia wsparcie mieszkańcom w wieku 60 lat i więcej, nieaktywnym zawodowo.

Na terenie gminy działa **10 stowarzyszeń** wspierających rozwój lokalnej społeczności i dążących do poprawy jakości i warunków życia mieszkańców obszarów wiejskich:

- Stowarzyszenie Kobiet „Być aktywną „ w Lisowie,
- Centrum Pomocy „Otoczmy troską życie” im. Karola Wojtyły w Lisowie - powstało w 2009r, jest wewnętrzną jednostką organizacyjną Kościoła Katolickiego. Misją jest działalność charytatywna, opiekuńcza i społeczna, skupiająca się na niesieniu pomocy osobom zagrożonym współczesnymi formami ubóstwa, w szczególności sposób starszym i niepełnosprawnym, ochrona i promocja zdrowia. W Centrum od 2013r. działa **Zakład Rehabilitacji Leczniczej**. Od września 2018r. dzięki środkom pozyskanym przez parafię w ramach projektu „My też mamy przedszkole” działa **Niepubliczne Integracyjne Przedszkole „Małego Karola”**, do którego uczęszcza 50 dzieci, w znacznej części 4-letnich. Placówka posiada specjalistyczne umeblowanie, zabawki i sprzęt multimedialny. Każde dziecko ze szczególnymi potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności bądź wad postawy ma możliwość systematycznej rehabilitacji w Zakładzie Rehabilitacji.
- Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE” – filia Stowarzyszenia – od 2015r. działa w Lisowie przy Centrum Pomocy „Otoczmy troską życie”. Zapewnia wsparcie w uzyskaniu bezpłatnej pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej i innych świadczeń osobom pokrzywdzonym przestępstwem.
- Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Skrobowa,
- Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Wsi Szczekarków,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Wandzin i Majdan Kozłowiecki
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Dolina Wieprza i Leśnym Szlakiem”.
- Stowarzyszenie „Bliżej Siebie w Baranówce”
- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju „KOPALNIA”
- Stowarzyszenie „RAZEM dla Gminy Lubartów” z siedzibą w Lubartowie. Działa od listopada 2015r. w obszarze pomoc społeczna na rzecz rodzin i osób w trudnej sytuacji życiowej, integracji zawodowej, społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, ma na celu także podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, ochronę i promocję zdrowia, zatrudnienia i aktywizacji zawodowej, działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym.
- Rada Seniorów - powstała w dniu 30 grudnia 2015 na mocy uchwały Nr IX/61/15 Rady Gminy Lubartów. Jest organem o charakterze konsultacyjnym, doradczym i inicjatywnym wobec władz Gminy Lubartów, z którymi współpracuje we wszystkich obszarach dotyczących osób starszych.
- Grupa wsparcia AA – działa w miejscowości Skrobów-Kolonia od 2017r, jej celem jest utrzymanie abstynencji osób z problemem uzależnień oraz innym uzależnionym w osiągnięciu trzeźwości.

Zespół Interdyscyplinarny – realizuje założenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla gminy Lubartów na lata 2017-2020 przyjęty Uchwałą Nr XXIV/16 Rady Gminy Lubartów z dnia 20 grudnia 2016r.

Działania dotyczyły m.in. różnorodnych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, pomoc osobom dorosłym, dzieciom i rodzinom w przezwyciężaniu problemów, wspierania działań promocyjnych, informacyjnych oraz programów profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, podejmowania działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistnienia problemu, tworzenia grup roboczych w związku z występowaniem przemocy w indywidualnych przypadkach. W ramach działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2020r. Gmina brała udział w :

- kampaniach profilaktycznych „Reaguj na przemoc” polegających na kolportażu materiałów informacyjnych i ulotek, które są skierowane do dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych, ale też rodziców i wychowawców, odnoszą się do zjawiska przemocy, w tym rówieśniczej i cyberprzemocy,
- akcjach informujących o możliwościach uzyskania pomocy świadczonej przy użyciu zdalnych środków komunikacji np. telefonicznie czy mailowo, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia w instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie na terenie gminy, powiatu, województwa.
- podejmowano działania zmierzające do podnoszenia poziomu wiedzy w zakresie kompetencji i obowiązków pracowników instytucji zobowiązanych do realizowania zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W roku oceny były to szkolenia on-line.

W 2020r. w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” prowadzono 28 spraw (17 kart z roku bieżącego, pozostałe z lat poprzednich), zakończono 18 kart, do pracy w indywidualnych przypadkach powołano 17 nowych grup roboczych, które odbyłyby 47 spotkań. W ich skład weszli przedstawiciele Policji, oświaty, GKRPA, sądu, pomocy społecznej. Osobami, których najsilniej dotyka przemoc są kobiety i dzieci, jednak nie jest to reguła.

W obliczu pandemii Covid-19 zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej wystąpiła konieczność zmiany sposobu organizacji zespołu interdyscyplinarnych i grup roboczych oraz realizacji procedury „Niebieskiej Karty”:

- działalność została ograniczona do niezbędnych zadań wykonywanych za pomocą zdalnych środków komunikacji,
- grupy robocze pracowały w formie rozmów telefonicznych, w przypadku zorganizowania posiedzenia grupy roboczej w sposób tradycyjny, bezwzględnie stosowano podstawowe zasady bezpieczeństwa związanego z ochroną przed zakażeniem,
- praca z osobami zagrożonymi przemocą i stosujących przemoc prowadzona była w oparciu o rozmowy telefoniczne, w niepokojących sytuacjach rodziny odwiedzane były w miejscu zamieszkania, bądź zapraszane na posiedzenia grup roboczych z zachowaniem reżimu sanitarnego.

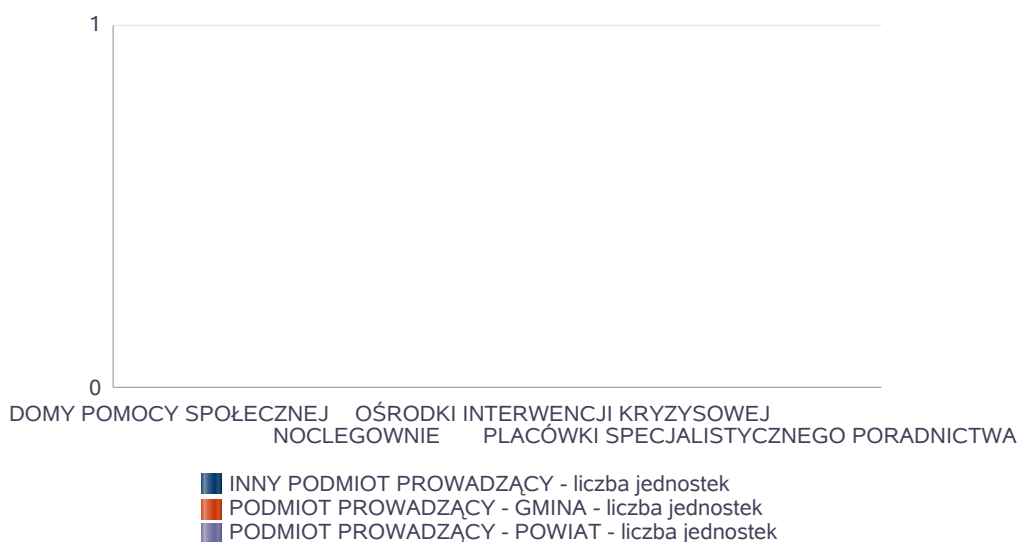
Podsumowując zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia należy podkreślić, że z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 i co za tym idzie z koniecznością ochrony osób, które potencjalnie mogłyby się zarazić, we wszystkich wymienionych instytucjach działalność musiała zostać zawieszona bądź przeorganizowana (praca zdalna, rotacyjna, konsultacje ze specjalistami

za pomocą rozmów telefonicznych). Dostępność do instytucji w formie kontaktu bezpośredniego została ograniczona, działające placówki zostały zobligowane do dostosowania odpowiednich procedur pracy z zachowaniem zasad bezpieczeństwa sanitarnego. Ograniczone lub odwołane zostały spotkania i imprezy organizowane przez niektóre podmioty, w tym kluby seniora. Ze względów bezpieczeństwa narzucona została izolacja pensjonariuszy placówek zapewniających całodobową opiekę.

Liczba jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym w podziale na instytucję prowadząc w 2020 roku

Jednostka	INNY PODMIOT PROWADZĄCY - liczba jednostek	PODMIOT PROWADZĄCY - GMINA - liczba jednostek	PODMIOT PROWADZĄCY - POWIAT - liczba jednostek
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE	0	0	0
NOCLEGOWNIE	0	0	0
OGRZEWALNIE	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	0	0	0
OŚRODKI WSPARCIA	0	0	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA	0	0	0
RODZINNE DOMY POMOCY	0	0	0

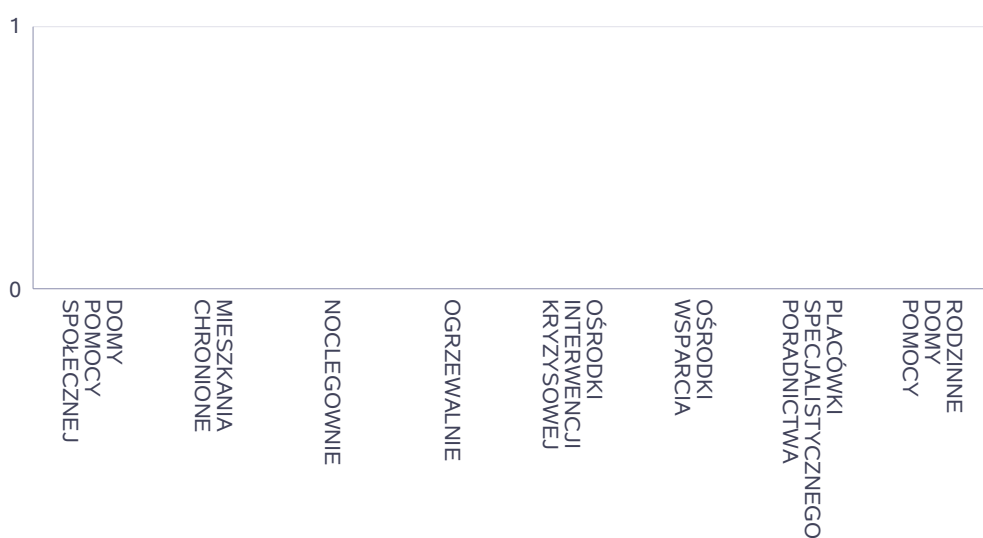
Liczba jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej

Liczba miejsc w jednostkach organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym w 2020 roku.

Rodzaj placówki	liczba miejsc	liczba osób korzystających
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE	0	0
NOCLEGOWNIE	0	0
OGRZEWALNIE	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ		0
OŚRODKI WSPARCIA	0	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA		0
RODZINNE DOMY POMOCY	0	0

Liczba miejsc w jednostkach organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym

Nasylenie usługami w DPS.

Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób umieszczonych w DPS pomnożony przez 100 do sumy liczby osób umieszczonych w DPS i liczby oczekujących.

Grupa osób	Wskaźnik nasycenia usługami w DPS-ach wyrażony w %		
	2018	2019	2020
ogółem			
osoby w podeszłym wieku			
osoby przewlekle somatycznie chore			
osoby przewlekle psychicznie chore			
osoby dorosłe niepełnosprawne intelektualnie			
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie			
osoby niepełnosprawne fizycznie			
osoby uzależnione od alkoholu			

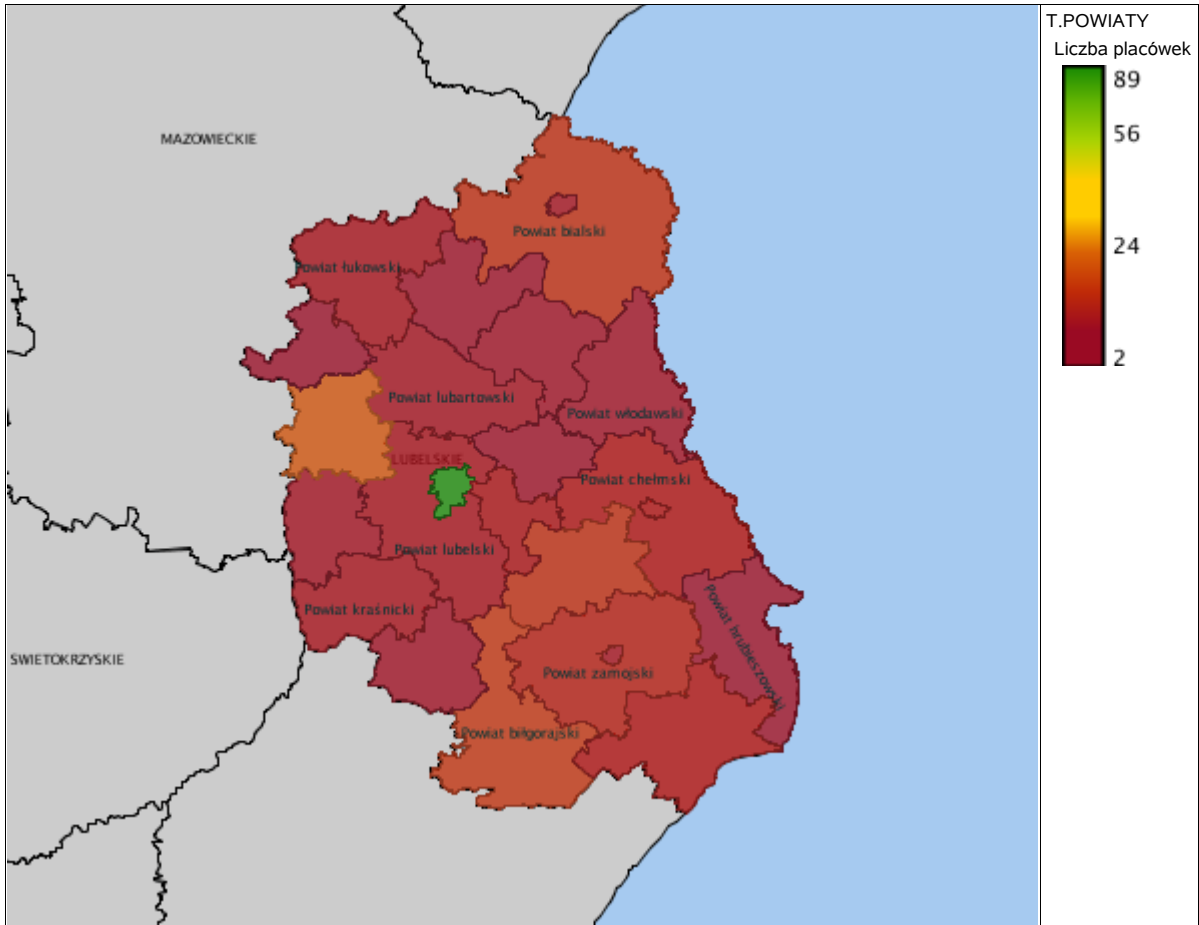
Nasylenie usługami w DPS-ach

Rozmieszczenie jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym w 2020 roku .

Powiat	Ogółem	DOMY POMOCY SPOŁ.	MIESZKANIA CHRONIONE	NOCLE - GOWNIE	OGRZE - WALNIE	OŚRODKI INTER - WENCJI KRYZY - SOWEJ	OŚRODKI WSPAR - CIA	PLAC. SPEC. PORAD.	RODZINNE DOMY POMOCY
Powiat bialski	6	0	1	0	0	0	5	0	0
Powiat biłgorajski	16	0	5	0	0	0	8	0	3
Powiat chełmski	7	0	0	0	0	0	7	0	0
Powiat hrubieszowski	2	0	0	0	0	0	2	0	0
Powiat janowski	1	0	0	0	0	0	1	0	0
Powiat krasnostawski	12	0	10	0	0	0	2	0	0
Powiat kraśnicki	2	0	0	0	0	0	2	0	0
Powiat lubartowski	2	0	0	0	0	0	2	0	0
Powiat lubelski	2	0	0	0	0	0	2	0	0
Powiat m. Biała Podlaska	6	0	1	1	1	0	2	1	0
Powiat m. Chełm	9	0	4	0	0	0	5	0	0
Powiat m. Lublin	56	0	15	1	4	0	35	1	0
Powiat m. Zamość	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Powiat opolski (lubelskie)	3	0	0	0	0	0	3	0	0
Powiat parczewski	2	0	0	0	0	0	2	0	0
Powiat puławski	23	1	15	0	0	0	7	0	0
Powiat radzyński	3	0	0	0	0	0	3	0	0
Powiat rycki	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Powiat tomaszowski (lubelskie)	5	0	1	1	0	0	3	0	0
Powiat włodawski	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Powiat zamojski	4	0	2	0	0	0	2	0	0
Powiat łukowski	2	0	0	0	0	0	2	0	0
Powiat łęczyński	3	0	0	0	0	0	3	0	0
Powiat świdnicki (lubelskie)	3	0	0	0	0	0	3	0	0

Powiat	Ogółem	DOMY POMOCY SPOŁ.	MIESZKANIA CHRONIONE	NOCLE - GOWNIE	OGRZE - WALNIE	OŚRODKI INTER - WENCJI KRYZY - SOWEJ	OŚRODKI WSPAR - CIA	PLAC. SPEC. PORAD.	RODZINNE DOMY POMOCY
Powiat bialski	11	4	3	0	0	0	2	2	
Powiat biłgorajski	3	2	0	0	0	1	0	0	
Powiat chełmski	3	3	0	0	0	0	0	0	
Powiat hrubieszowski	0	0	0	0	0	0	0	0	
Powiat janowski	3	1	1	0	0	0	1	0	
Powiat krasnostawski	5	4	1	0	0	0	0	0	
Powiat kraśnicki	5	3	1	0	0	0	1	0	
Powiat lubartowski	4	3	0	0	0	0	1	0	
Powiat lubelski	5	2	0	0	0	1	2	0	
Powiat m. Biała Podlaska	0	0	0	0	0	0	0	0	
Powiat m. Chełm	1	0	0	0	0	1	0	0	
Powiat m. Lublin	33	7	11	0	0	1	14	0	
Powiat m. Zamość	6	1	2	0	0	1	1	1	
Powiat opolski (lubelskie)	2	0	0	0	0	0	1	1	
Powiat parczewski	2	1	0	0	0	1	0	0	
Powiat puławski	3	0	2	0	0	0	1	0	
Powiat radzyński	0	0	0	0	0	0	0	0	
Powiat rycki	2	1	0	0	0	0	1	0	
Powiat tomaszowski (lubelskie)	5	2	0	0	0	1	2	0	
Powiat włodawski	4	1	0	0	0	1	1	1	
Powiat zamojski	9	4	0	0	0	1	4	0	
Powiat łukowski	5	3	0	0	0	0	1	1	
Powiat łużyński	0	0	0	0	0	0	0	0	
Powiat świdnicki (lubelskie)	6	3	0	0	0	1	2	0	

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓLEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	X	0	15
Liczba osób korzystających	2	X	0	40
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	X	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	X	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	X	0	2
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	X	0	75 000
W TYM (wiersze 7-27):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	0	0	0
Liczba osób korzystających	8	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	9	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	0	0	0
DZIEENNE DOMY POMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	0	0	0
Liczba osób korzystających	14	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	0	0	0
KLUBY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	0	0	15
Liczba osób korzystających	19	0	0	40
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	2
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	75 000
SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH i SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH Z USŁUGAMI OPIEKUŃCZYMI				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	X	0	0
Liczba osób korzystających	24	X	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	X	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	X	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	X	0	0
OGRZEWALNIE				

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
Liczba miejsc w placówkach ogółem	28	0	0	0
Liczba osób korzystających	29	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	30	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	0	0	0
NOCLEGOWNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	32	0	0	0
Liczba osób korzystających	33	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	34	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	35	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	36	0	0	0

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY i WSPARCIA (c.d.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	0	0	0
Liczba osób korzystających	2	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	3	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	7	0	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	8	0	0	0
Liczba osób korzystających	9	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	10	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	12	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	13	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	0	0	0
Liczba osób korzystających	15	0	0	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA				
Liczba osób korzystających	16	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia	18	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
i utrzymania placówek (w złotych)				
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	19	0	0	0
Liczba osób korzystających	20	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓLEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	X	X	X
Liczba osób korzystających	24	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	X	X	X
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	27	X	X	X
Liczba osób korzystających	28	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	29	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	30	X	X	X
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	31	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	32	0	0	0
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	33	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	34	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	35	0	0	0
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	36	0	0	0

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA

Rodzaj instytucji	Wyszczególnienie		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
Spółdzielnie socjalne dla których JST jest założycielem lub członkiem	Liczba spółdzielni socjalnych	1	0	0	0
	Liczba osób korzystających / uczestników	2	0	0	0
	Kadra spółdzielni socjalnych - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	0	0	0
Liczba organizacji pozarządowych w obszarze włączenia społecznego działających na terenie JST	4		0	0	0

6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

Zadania z zakresu pomocy społecznej w 2020r. realizowała kadra w składzie: kierownik, główny księgowy, 6 pracowników socjalnych, pracownik ds. obsługi administracyjnej.

Wykształcenie kadry: kierownika i pracowników socjalnych odpowiada wymogom zawartym w ustawie o pomocy społecznej, są oni zatrudnieni w ramach umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracownicy socjalni są zatrudnieni proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców.

Uzupełnieniem kadry GOPS są osoby zatrudnione w ramach umów zlecenia, lub innych umów cywilno-prawnych.

Na dzień 31 grudnia 2020r. w ramach tych umów pracę wykonywało 11 osób, z tego:

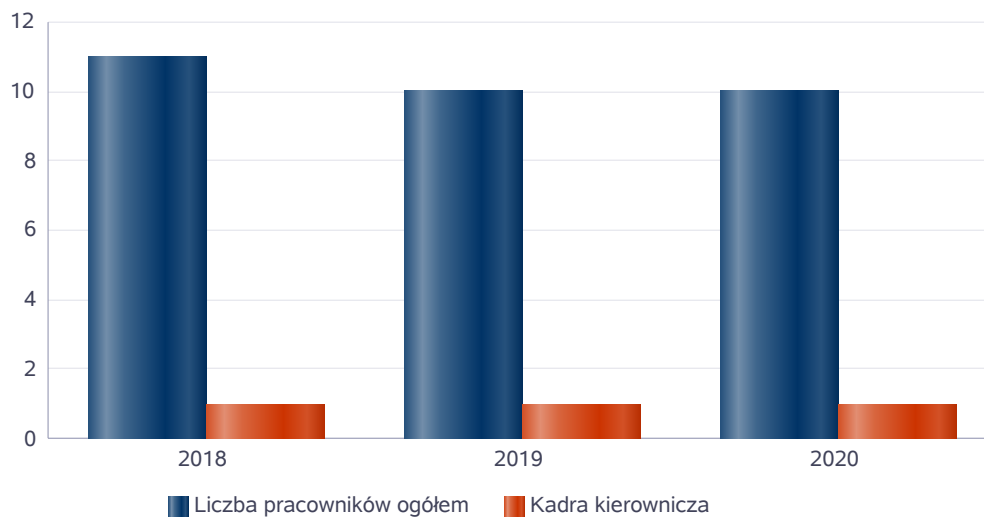
- 1 asystent rodziny,
- informatyk,
- 9 opiekunek realizujących usługi opiekuńcze.

Podobnie jak w roku oceny na lata kolejne występuje potrzeba zatrudnienia informatyka i opiekunek dla osób zależnych. Do realizacji zadań zawartych w ustawie o pomocy społecznej, ustawie o systemie wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej, różnorodnych programów rządowych, realizację Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 a także wielu dodatkowych zadań, w tym związanych ze wsparciem osób i rodzin w okresie stanu epidemii Covid-19 koniecznym wydaje się utrzymanie co najmniej 6-osobowego zespołu pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny.

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - osoby zatrudnione.

Zatrudnieni	Liczba osób		
	2018	2019	2020
Ogółem we wszystkich rodzajach placówek	10	9	9
Kierownicy, dyrektorzy, zastępcy	1	1	1

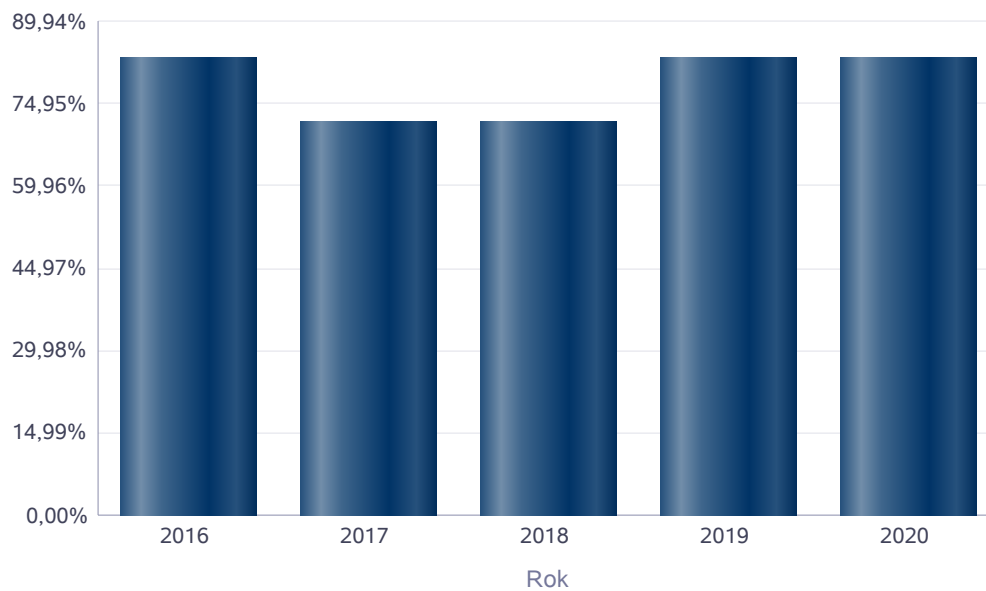
Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - osoby zatrudnione

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby pracowników socjalnych posiadających specjalizację I lub II stopnia w zawodzie pracownik socjalny do liczby wszystkich pracowników socjalnych.

Rok	Wskaźnik
2016	83,33%
2017	71,43%
2018	71,43%
2019	83,33%
2020	83,33%

Czy ośrodek spełnia ustawowy warunek 1 pracownik socjalny na 2000 osób lub 1 pracownik socjalny na 50 rodzin korzystających z pracy socjalnej i czy zatrudnia co najmniej 3 pracowników socjalnych.

Rok	Czy spełniony warunek ustawy dot. pracowników socjalnych	Liczba mieszkańców wg GUS	Liczba rodzin w gminie korzystająca z pracy socjalnej	Liczba pracowników socjalnych
2016	Tak	11 485	170	6
2017	Tak	11 627	161	7
2018	Tak	11 649	82	7
2019	Tak	11 736	163	6
2020	Tak	11 838	111	6

6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej

W prognozach na lata następne nie planujemy poprawy stanu zatrudnienia poprzez umowy zawierane z PUP o odbywanie stażu.

6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej

W przyszłości zakłada się standaryzację usług pomocy społecznej i rozdzielenie świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej od pracy socjalnej.

7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego

Tabela dot. środków finansowych na wydatki pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego obejmuje 5 działów:

- 851 -ochronę zdrowia,
- 852- pomoc społeczną,
- 853- pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej,
- 854- edukacyjną opiekę wychowawczą
- 855- rodzinę.

Zestawienie w tabelach wszystkich poniesionych środków ogółem wyraźnie wskazuje na wzrost nakładów na zadania. W roku oceny była to kwota 20.092.639 zł. i jest ona wyższa w stosunku do roku 2019 o 15.35%.

Dział 851 - Ochrona zdrowia - dotyczy przeciwdziałania narkomanii oraz alkoholizmowi, które odbywa się w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020r. (Uchwała Nr XII/101/19 Rady Gminy Lubartów z dnia 19 grudnia 2019r.). Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie, środki na realizację zadań pochodzą z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, z wyodrębnieniem środków na rozwiązywanie problemów narkomanii. Działaniami priorytetowymi są działania ukierunkowane na zmniejszenie liczby dotkniętych problemem alkoholowym i problemem narkomanii, a w szczególności minimalizowania skutków powodujących zaburzenia życia rodzinnego, zdrowotnego i społecznego. Największy udział w strukturze ponoszonych wydatków mają działania profilaktyczne, wsparcie dzieci i młodzieży poprzez działania o charakterze informacyjnym, prozdrowotnym, edukacyjnym i szkoleniowym, a także poradnictwo i konsultacje w Punkcie Konsultacyjnym, oraz dotacje na realizację niektórych zadań powierzonych organizacjom pozarządowym w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych.

W roku oceny na realizację powyższych zadań samorząd zaplanował 100.000 złotych, plan nie został w pełni zrealizowany z uwagi na pandemię Covid-19, która wymusiła ograniczenia w prowadzeniu działalności Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktu Konsultacyjnego, udziału w konferencjach, braku możliwości przeprowadzania spotkań integracyjnych, czy zajęć sportowych w szkołach, które w dużej mierze prowadziły naukę zdalną itp.

Wydatkowano 65.330 złotych, z czego 35.370 złotych znalazło się w budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej, zostały one przeznaczone m. in. na zakup materiałów profilaktycznych, opłaty sądowe, wynagrodzenie z tyt. umowy -zlecenia wraz z pochodnymi, opinie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, wynagrodzenie komisji i zespołu motywującego.

Dział 852 - finansowanie zadań w obszarze pomocy społecznej Zadania jednostek samorządu terytorialnego są realizowane w ramach zadań własnych gminy oraz zadań zleconych, z których środki zapewnia budżet państwa w postaci dotacji. Łączna kwota wydatków zrealizowanych w 2020r. w tym dziale wyniosła 1.922.632 zł; w budżecie OPS znalazło się – 1.905.488 zł; co stanowi 9,48% udziału w ogólnej strukturze wydatków gminy.

Analiza danych zawartych w tabelach obrazuje, że podobnie jak w latach ubiegłych należy spodziewać się systematycznego podnoszenia wydatków w obszarach:

- **Domy pomocy społecznej** – w prognozach na 2021r. wzrost może stanowić ok. 20,22%, wynika on z coraz szerszego zapotrzebowania na skierowanie do DPS w związku z procesem starzenia się społeczeństwa i z brakiem możliwości zapewnienia osobie chorej całodobowej opieki w miejscu zamieszkania. Na wysokość wydatków w istotny sposób wpływają także systematycznie rosnące koszty utrzymania mieszkańca w DPS.
- **Usługi opiekuńcze** - wydatki w roku oceny w porównaniu do 2019r. zmalały o ok. 16%, pomimo tego nie przewidujemy, że jest to tendencja stała. Rok 2020 był rokiem szczególnie trudnym, w którym ze względu na ograniczony dostęp do służby zdrowia wiele osób zmarło. W związku z powyższym niższa w porównaniu do lat ubiegłych liczba osób korzystających z tego świadczenia, wprost proporcjonalnie wynika z podwyższonej liczby zgonów, zwłaszcza wśród osób starszych i obciążonych wieloma chorobami. Można przypuszczać, że w latach kolejnych zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze będzie wzrastało z uwagi na negatywne konsekwencje, jakie pociąga za sobą również przebycie zakażenia wirusem Covid-19.
- 2020 rok był kolejnym rokiem, w którym odnotowano wzrost wysokości środków przeznaczanych na **zasiłki stałe** o 23.542 zł. Wśród korzystających z pomocy społecznej wzrasta liczba osób przewlekle chorych i osób z niepełnosprawnością, które nie mają możliwości nabycia uprawnień do innych form zabezpieczenia społecznego, albo ich dochody są niższe od progu kryteriów dochodowych określonych w ustawie o pomocy społecznej. Przewiduje się, że w latach kolejnych wyższe nakłady będą wynikiem planowanej waloryzacji.
- Na wysokim poziomie utrzymują się wydatki w rozdziale 85 214 - **zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze** – chociaż w przypadku zasiłków okresowych praktycznie od 2016 roku odnotowuje się spadek zarówno w liczbie osób, świadczeń, jak też wypłaconej kwocie. W roku oceny w porównaniu do 2019r. jest ona niższa o 17.272 złotych.
- Wydatki na **utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej** będą wzrastać ze względu na wzrastające koszty pracy, koszty zakupu materiałów biurowych, środków dezynfekcyjnych, środków ochrony osobistej w związku z przeciwdziałaniem zakażenia wirusem w okresie pandemii Covid-19, koszty napraw urządzeń biurowych, opłat, szkoleń, wynagrodzeń, przysługujące niektórym pracownikom odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe.

- **Składki na ubezpieczenie zdrowotne** - Ośrodek pomocy społecznej opłaca składkę zdrowotną za osoby pobierające zasiłek stały, które nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu w wysokości 9% od kwoty pobieranego świadczenia. Osoby pobierające zasiłek stały mają prawo do bezpłatnej opieki medycznej, przez okres pobierania tego zasiłku. W 2020r. wzrost liczby osób uprawnionych spowodował wzrost nakładów na realizację tego zadania – jest to o 2.704 zł; czyli blisko 16,01% więcej niż w roku poprzednim. Planowana waloryzacja kwot i kryteriów świadczeń z pomocy społecznej w latach kolejnych spowoduje zwiększone nakłady na to zadanie.
- **Rozdział 85230 – pomoc w zakresie dożywiania** obejmuje realizację wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” W ostatnich latach nakłady na to zadanie utrzymują się na wysokim poziomie. W 2020 r. była to kwota 279.800 złotych. Prognozy wzrostu wydatków będą uzależnione od sytuacji zawodowej i materialnej mieszkańców gminy oraz liczby osób zainteresowanych, które zgłoszą się o wsparcie w ramach Programu. Ponieważ sytuacja związana z pandemią Covid -19 od 2020r. jest trudna przewidujemy tendencję wzrostową w zakresie realizacji zadania.
- **Pozostała działalność** : w 2020r. wydatkowano kwotę 75.169 złotych. Obejmowała ona nakłady na:
 1. dowóz posiłków do szkół poza programem „Posiłek w szkole i w domu” – 19.505,20 zł.
 2. realizację prac społecznie użytecznych – 1.740zł.
 3. realizację projektu konkursowego „Partnerstwo na rzecz aktywnego włączenia społeczno-zawodowego w Gminach: Lubartów, Niemce, Spiczyn i Jastków” – 53.923,56 zł; w tym wkład własny gminy 4.176 zł.

W rozdziale 85295 na lata kolejne przewidywane jest zwiększenie środków do kwoty 188.117 zł. Wzrost nakładów wynika:

- z planowanej realizacji projektów na rzecz seniorów, w ramach których działania w roku oceny nie mogły być prowadzone z uwagi na trwający stan epidemiczny,
- w rozdziale będą zawarte środki przeznaczone na funkcjonowanie Klubu Senior + w Szczekarkowie.

Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza - nie przewiduje się wydatków na pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym, jedynie pomoc o charakterze motywacyjnym, która może nieznacznie wzrosnąć w przypadku pogorszenia się sytuacji materialnej osób i rodzin w związku z pandemią Covid-19.

Dział 855 – Rodzina – dane przedstawione w tabeli wyraźnie wskazują że najwięcej wydatków gminy w ramach środków na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej przeznaczana jest na **świadczenia wychowawcze** wypłacane w ramach programu rządowego „Rodzina 500 Plus”, stanowią one aż 71% wszystkich środków i ta tendencja prawdopodobnie się utrzyma.

Kolejna grupa obejmuje **świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny , składki na ubezpieczenie emerytalne** i rentowe z ubezpieczenia społecznego, które w roku oceny stanowiły 18,24% ogółu wydatków. W prognozach na lata następne nie przewiduje istotnych zmian w tym rozdziale.

Analizując dane należy zwrócić uwagę na tendencję do znaczącego wzrastania wydatków na **rodziny zastępcze** . Stan ten jest spowodowany realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która zobowiązuje gminy m.in., do zatrudniania asystentów rodziny i współfinansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej w wys.:

- 10% - w pierwszym roku pobytu,
- 30% - w drugim roku pobytu,
- 50% - w kolejnych latach.

W roku oceny wydatki na to zadanie wyniosły – 122.376 zł; w 2021r. planowany jest wzrost o 6.23%.

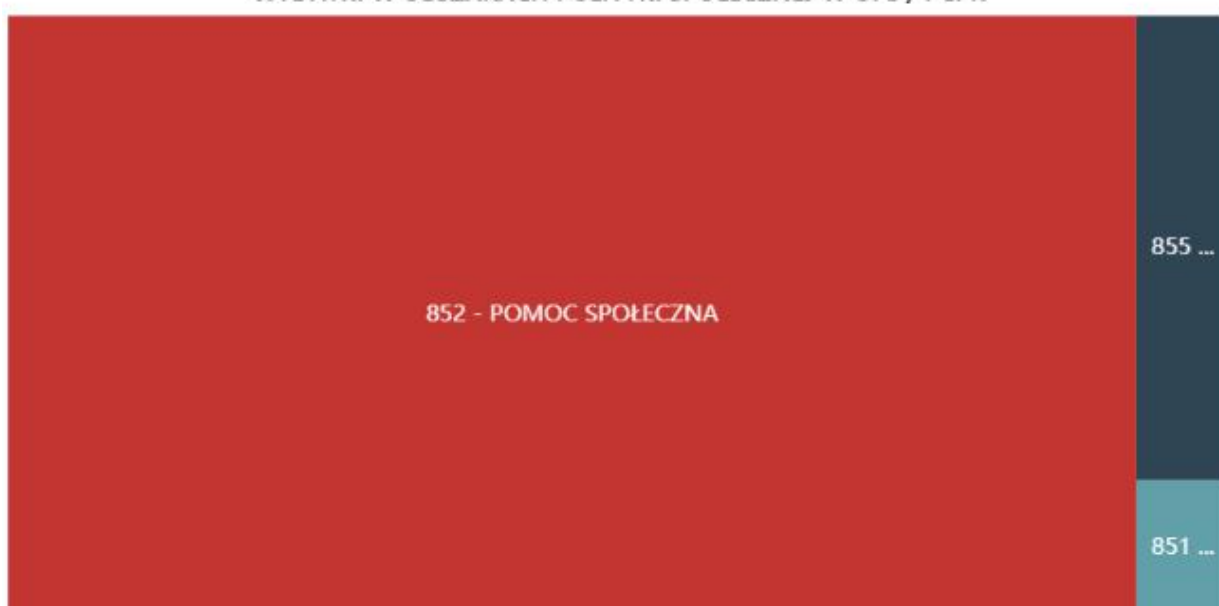
Dział 853 - zadania z klasyfikacji budżetowej obejmujący rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych, Zespoły Orzekania o Niepełnosprawności, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wchodzi w skład działalności powiatu.

WYDATKI W OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTKACH SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

- 855 - RODZINA
- 852 - POMOC SPOŁECZNA
- 851 - OCHRONA ZDROWIA
- 854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA
- 853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ

WYDATKI W OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W OPS / PCPR

- 852 - POMOC SPOŁECZNA
- 855 - RODZINA
- 851 - OCHRONA ZDROWIA
- 853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ
- 854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA

**ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
ZADANIA WŁASNE I ZADANIA ZLECONE - w złotych**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
OGÓŁEM				
OGÓŁEM (działy)	1	17 417 652	20 092 639	21 018 994
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	1 916 458	2 063 234	2 594 143
851 - OCHRONA ZDROWIA				
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	3	4 284	0	8 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	0	0	8 000
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	88 245	65 330	100 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	0	35 370	59 000
852 - POMOC SPOŁECZNA				
85202 - Domy pomocy społecznej	7	262 111	295 186	370 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	262 111	295 186	370 000
85203 - Ośrodki Wsparcia	9	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	0	0	0
85205 - Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	11	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	0	0	0
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	13	16 882	19 586	23 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	16 882	19 586	23 000
85214 - Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	15	251 667	242 024	320 000
w tym: w budżecie OPS	16	251 667	242 024	320 000
85215 - Dodatki mieszkaniowe	17	8 184	17 144	26 547
w tym: w budżecie OPS	18	0	0	0
85216 - Zasiłki stałe	19	208 727	232 269	253 000
w tym: w budżecie OPS	20	208 727	232 269	253 000
85218 - Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie	21	X	X	X
w tym: w budżecie PCPR	22	X	X	X
85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej	23	657 648	668 937	802 543
w tym: w budżecie OPS	24	657 648	668 937	802 543
85220 - Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	25	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	0	0	0
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27	101 605	85 317	153 483
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	101 605	85 317	153 483
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	29	250 000	279 800	279 800
w tym: w budżecie OPS	30	250 000	279 800	279 800
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	6 810	7 200	7 200
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	6 810	7 200	7 200
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
85232 - Centra Integracji Społecznej	35	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	37	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0
85295 - Pozostała działalność	39	56 279	75 169	188 117
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	56 279	75 169	188 117
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	0	0	0
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	0	0	0
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	0	0	0
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	0	0	0
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA				
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	140 415	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	28 250	22 200	28 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0
855 - RODZINA				
85501 - Świadczenie wychowawcze	53	11 232 705	14 257 218	14 168 280
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	0	0	0
85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	55	3 978 126	3 664 751	4 120 092
w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	0	0	0
85504 - Wspieranie rodziny	57	104 729	122 376	130 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	104 729	122 376	130 000
85505 - Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	59	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0
85506 - Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	61	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0
85507 - Dzienni opiekunowie	63	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	0	0	0
85508 - Rodziny zastępcze	65	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	66	0	0	0
85510 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	0	0	0
85513 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne,	69	20 985	38 132	40 932

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów				
w tym: w budżecie OPS / PCPR	70	0	0	0
85514 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urloпах wychowawczych, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem	71	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	72	0	0	0
85578 Usuwanie skutków kłesk żywiolowych	73	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	74	0	0	0

8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

Projekty realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie w 2020r.

„Program asystent rodziny na 2020r.” - podstawą prawną jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Celem jest wzmocnienie asystentów rodziny w systemie wspierania rodziny, szczególnie w wykonywaniu zadań polegających na osobistym wsparciu w czasie pandemii Covid-19. Dofinansowanie w ramach Programu jest adresowane do jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego, ale też do podmiotów niepublicznych, których obowiązkiem jest realizacja zadań wynikających z dwóch pierwszych w/w ustaw. Program zakłada dofinansowanie dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny aktywnie działających w okresie zwalczania pandemii Covid-19. Środki na program pochodzą z budżetu państwa i Funduszu Pracy.

W roku oceny w ramach programu był zatrudniony na umowę cywilno-prawną 1 asystent, który udzielił wsparcia w ramach 798 godzin dla 5 rodzin, w których wychowywało się 14 dzieci. W przypadku 4 rodzin usługi asystenta rodziny trwają powyżej roku. Łączny koszt realizacji programu wyniósł ogółem – 21.207 zł; w tym dofinansowanie z Funduszu Pracy i w ramach dotacji celowej – 663 złotych, wkład własny gminy – 20 544 złotych.

Pomoc w formie posiłków oraz zasiłków celowych na zakup żywności lub posiłku była realizowana w ramach programu wspierającym gminy w dożywianiu mieszkańców „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Program obejmuje wsparciem w szczególności:

- dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- uczniów do czasu ukończenia szkoły ponad-gimnazjalnej,
- osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osoby samotne, w podeszłym wieku, chore lub niepełnosprawne – w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Poza wsparciem najuboższych osób i rodzin celem programu jest poprawa standardu już funkcjonujących stołówek, ale także doposażenie nowych miejsc, zwiększenie kontroli nad jakością produktów oraz procesem przygotowywania posiłków, czy dofinansowanie posiłków dowożonych osobom dorosłym (np. niewychodzącym z domu ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), które same nie są w stanie ich przygotować.

Gmina Lubartów w 2018r. przyjęła program osłonowy w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do posiłku, świadczenia rzeczowego i zasiłku celowego realizowanego w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023, co miało wpływ na rozszerzenie możliwości objęcia programem większej liczby osób potrzebujących wsparcia. W 2020r. w ramach programu skorzystało 487 osób, z czego 154 z posiłku, a 158 z zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności. Łączny koszt Programu wyniósł 279 800 zł; z czego środki własne gminy stanowiły 59 800 zł; dotacja z budżetu państwa – 220 000 zł. Gmina w ramach Programu poniosła koszty dowozu posiłków do szkół na kwotę 3.550 zł.

Trudno oszacować, jakie będą prognozy na lata następne w zakresie realizacji programu, jednak z uwagi na przewidywany kryzys gospodarczy w dużym stopniu wywołany pandemią Covid-19 i w konsekwencji pogorszenie poziomu życia mieszkańców można przypuszczać, że wzrosną zarówno koszty realizacji, jak też liczba beneficjentów programu, z przewagą świadczeń finansowych w postaci zasiłków na zakup posiłku lub żywności.

Doświadczenia z roku oceny, jak również z roku bieżącego wskazują, że z powodu ograniczenia, bądź zamknięcia szkół i braku dostępności do korzystania przez dzieci z posiłków w stołówkach, zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej jest możliwa zamiana formy przyznania świadczenia z niefinansowej na finansową.

Gmina Lubartów wychodząc naprzeciw potrzebom osób w podeszłym wieku od 2006r. realizuje **programy/działania/projekty mające na celu poprawę jakości życia ludzi starszych** w Gminie Lubartów. W roku oceny pomimo planowanych działań wielu z nich nie udało się zrealizować. Dotyczy to w szczególności organizacji spotkań okolicznościowych, świątecznych, edukacyjnych, wycieczek, gminnych obchodów dnia osób starszych itp. Wprowadzony stan epidemiczny spowodował, że skupiono się głównie na działaniach zaradczych, interwencyjnych, informacyjnych, profilaktycznych w tym:

- doraźne wsparcie finansowe, rzeczowe, kierowanie do DPS, usługi opiekuńcze,
- monitorowanie funkcjonowania osób starszych, aktywizacja rodzin i lokalnej społeczności do wspierania ich w okresie pandemii,
- podnoszenie poziomu wiedzy osób starszych i ich rodzin w zakresie spraw związanych z pandemią,
- działania informacyjne wśród podopiecznych i uczestników klubów seniora o konieczności zachowywania dystansu, reżimu sanitarnego, czy pozostania w domu,
- dystrybucja maseczek, sporządzanie zakupów w czasie kwarantanny,
- apele do społeczności lokalnej i jej przedstawicieli, ale też policji, służby zdrowia o zwracanie uwagi na potrzeby osób starszych, szczególnie w okresie niekorzystnych warunków spowodowanych okresem zimy.

„**Karta Dużej Rodziny**” - rządowy program o zasięgu ogólnokrajowym dla rodzin wielodzietnych oraz rodziców, którzy mają lub w przeszłości mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Karta może mieć postać tradycyjną, bądź mobilną jako aplikacja na telefon. Umożliwia korzystanie ze zniżek w m.in. w sferze kulturalnej, transportowej, ulg podatkowych, oferowanych przez podmioty publiczne i niepubliczne przystępujące do programu.

W 2020r. Kartę Dużej Rodziny otrzymało 180 osób z 66 rodzin zamieszkujących na terenie gminy Lubartów. Koszt realizacji programu wyniósł – 485,41 złotych. Stale rozwijana i coraz bardziej atrakcyjna oferta partnerów programu sprawia, że rodziny chętnie do niego dołączają. Od początku wdrożenia programu (2014r.) z Karty Dużej Rodziny otrzymało 1.465 mieszkańców gminy Lubartów.

W roku oceny Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował **partnerstwo w projektach:**

- w ramach **Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2020**, który był inicjatywą lokalnych organizacji pozarządowych między innymi Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych „SIL” w Lubartowie na rzecz profesjonalizacji sieci wsparcia osób starszych. W 2020r. w ramach wsparcia objętych było 120 seniorów ze wszystkich klubów seniora, zrealizowano 8 inicjatyw lokalnych, które odbyły się w okresie czerwiec – wrzesień tj. w czasie zniesienia w większości obostrzeń sanitarnych w związku z pandemią.
- w ramach **Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020**. Idea projektów jest ukierunkowane na aktywizację i integrację osób starszych w środowisku celem przeciwdziałania ich marginalizacji społecznej i wykluczenia społecznego. Projekty realizowane były między innymi przez Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych w Lubartowie, partnerstwo GOPS polegało w szczególności na współpracy w zakresie rekrutacji osób do projektu oraz wsparciu merytorycznym i organizacyjnym.

Współpraca GOPS z Fundacją Bank Żywności w Lublinie – w roku oceny odbywała się w ramach Porozumienia partnerskiego z kwietnia 2019r. - decyzją z dnia 31 lipca 2019r. o nawiązaniu współpracy z GOPS w charakterze organizacji partnerskiej lokalnej na realizację zadań z zakresu dystrybucji artykułów spożywczych dla osób najbardziej potrzebujących w ramach **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym** realizowanego w Podprogramie 2019, który dotyczył dystrybucji żywności w 2020r. Na mocy porozumienia Ośrodek rozdysponował ponad 42 tony pomocy żywnościowej dla 870 osób z 297 rodzin, wydano 2.610 paczek żywnościowych, prowadzono dokumentację w zakresie prawidłowości wydawania i rozliczenia ilościowego artykułów żywnościowych z „Banku Żywności”, w Lublinie. Ośrodek Pomocy Społecznej realizując proces dystrybucji artykułów spożywczych wśród osób najbardziej potrzebujących zobowiązany był do zachowania reżimu sanitarnego, w tym celu pracownicy socjalni zostali wyposażeni przez Bank Żywności w środki ochrony osobistej. Zgodnie z wytycznymi prowadzono również działania towarzyszące mające na celu w szczególności:

- włączenie osób doświadczających deprivacji materialnej w funkcjonowanie społeczności lokalnych,
- pomoc towarzyszącą, niezbędną do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych osób korzystających z pomocy żywnościowej,
- wzmacnianie samodzielności i kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego.

W ramach tych działań, które miały charakter warsztatów kulinarnych wzięło udział 88 uczestników – odbyły się one przed wprowadzeniem stanu epidemii Covid-19.

OPS przewiduje realizację Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa również w kolejnych latach, dlatego w dniu 22 stycznia 2021r. ponownie zawarto umowę na realizację podprogramu POPŻ 2020.

Należy zaznaczyć, że od dnia 26 listopada 2020r. uległo zmianie kryterium dochodowe uprawniające do pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 z 200% do wysokości 220% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Do pomocy uprawnia dochód:

- 1542,20 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej,
- 1 161,60 zł na osobę w rodzinie.

Od dnia 15 września 2020r. poza tradycyjnym możliwe jest zdalne kwalifikowanie odbiorców pomocy żywnościowej, a także zdalne prowadzenie działań towarzyszących, natomiast wydawanie żywności wyłącznie z zachowaniem najwyższych standardów reżimu sanitarnego.

W związku z trwającym stanem epidemii COVID-19 dystrybucja dla mieszkańców gminy z podprogramu 2020 dotychczas nie była możliwa.

„**Partnerstwo na rzecz aktywnego włączenia społeczno-zawodowego w Gminach: Lubartów, Niemce, Spiczyn i Jastków**” - projekt konkursowy kontynuowany z roku 2019 w ramach Programu Operacyjnego pod nazwą: Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 w ramach Osi priorytetowej: Włączenie społeczne – działanie: Aktywne włączenie. Celem głównym projektu jest podwyższenie aktywności społecznej oraz zdolności do zatrudnienia 26 osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem, oraz ich rodzin i osób z otoczenia, w tym 6 z gminy Lubartów. Zamierzonym celem szczegółowym jest wzrost integracji społecznej i poprawa dostępu do rynku pracy pozostających bez zatrudnienia i zagrożonych wykluczeniem mieszkańców gminy. W 2020r. na projekt w ramach środków własnych gminy przeznaczono kwotę 4.176 złotych, ze środków unijnych – 49.747,56 zł. Łącznie 53.923,56 zł.

„Senior +” – W 2020r. Gmina Lubartów po uprzednim przystąpieniu do otwartego konkursu ofert ogłoszonego przez MPRiPS W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO SENIOR+ NA LATA 2015-2020 EDYCJA 2020 uzyskała dofinansowanie do przebudowy i wyposażenia części świetlicy wiejskiej na potrzeby osób w wieku 60 lat i więcej.

Na mocy Uchwały Nr XXI/176/21 Rady Gminy Lubartów z dnia 23 marca 2021r. utworzono ośrodek wsparcia w postaci klubu samopomocy pod nazwą „Senior+”, który działa w strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i zapewnia wsparcie mieszkańcom z powyższych grup wiekowych.

Środki na funkcjonowanie Klubu „Senior+” będą pochodziły z budżetu gminy, dofinansowania z budżetu państwa, lub innych dostępnych źródeł, które GOPS będzie starał się pozyskiwać.

Warto nadmienić, że Ośrodek w bieżącym roku złożył ofertę wspólną realizacji zadania zleconego w ramach programu wieloletniego „SENIOR+” na lata 2021–2025 Edycja 2021 Moduł II – Zapewnienie funkcjonowania Klubu „Senior+”. Szacuje się, że wartość projektu wyniesie 75.000 złotych zł. z czego 48.00 % stanowi wnioskowana dotacja z budżetu państwa a 52% środki własne gminy.

W roku oceny Ośrodek Pomocy Społecznej przystąpił do programu „Wspieraj Seniora”, który powstał w celu dofinansowanie gmin w zakresie realizacji usługi wsparcia na rzecz Seniorów w wieku 70 lat i więcej, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu. Usługa wsparcia polegała w szczególności na dostarczeniu zakupów, zgodnie ze wskazanym przez Seniora zakresem, obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środki higieny osobistej. Realizacja usługi nie przysługiwała osobie, która korzystała z usług opiekuńczych, bądź specjalistycznych usług opiekuńczych. W ramach Programu uruchomiono specjalną infolinię dedykowaną seniorom, którzy dzwoniąc pod podany numer telefonu (22 505 11 11) mogli poprosić o szybką pomoc w realizacji zakupów.

Ponieważ osoby starsze kontaktowały się z GOPS poza wskazaną w programie infolinią nie zachodziła potrzeba generowania kosztów programu.

Program „Opieka wytchnieniowa” – realizowany przez GOPS od 2019r. Jego celem jest odciążenie opiekunów od codziennej wyczerpującej opieki nad osobą niepełnosprawną.

Ze wsparcia mogą skorzystać członkowie rodzin lub opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę nad:

- dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniami równoważnymi.

W ramach programu przysługiwało:

- do 240 godzin opieki świadczonej w ramach pobytu dziennego,
- 14 dni świadczonej w ramach pobytu całodobowego,
- 40 godzin świadczonej poprzez możliwość skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego lub terapeutycznego), oraz wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji, rehabilitacji, dietytyki.

Kwalifikacja do przyznania usługi odbywa się na podstawie Karty zgłoszenia do Programu Opieka wytchnieniowa – edycja 2020. W 2020r. Ośrodek w ramach programu udzielił wsparcia 1 osobie poprzez świadczenie usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Zrealizowano 74 godziny opieki, całkowity koszt wyniósł – 3.746,35 zł. Gmina otrzymała wsparcie finansowe z budżetu państwa w wysokości 80 % kosztów realizacji usługi tj. 2.997,08 zł. Udział środków własnych wyniósł 749,27 zł.

W 2020 r. Gmina Lubartów aplikowała o dofinansowanie projektu o nazwie „Zwiększenie dostępności do usług społecznych w Gminie Lubartów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020” . Celem głównym projektu jest m. in. rozwój dostępu do wysokiej jakości usług opiekuńczych poza miejscem zamieszkania w trzech filiach klubu seniora oraz wsparcie opiekunów faktycznych. Wartość projektu - ponad 2 400 000 zł. Projekt spełnił kryteria wyboru projektów i uzyskał wymaganą liczbę punktów, jednak kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie wystarczyła na wybranie go do dofinansowania.

Projekty realizowane przez Samorządowy Zespół Administracyjny Szkół w Lubartowie, współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego:

„Edukacja naszą szansą” – W roku oceny ukończono realizację projektu w ramach Działania 12.6 Kształcenie ogólne w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. Wartość projektu: 1 017 689,03 zł. W roku oceny wydatkowano –142.318,22 zł.

Celem projektu było podniesienie jakości oferty edukacyjnej w 2 szkołach podstawowych w Gminie Lubartów oraz lepszy dostęp do kształcenia dla uczniów tych szkół do 2020 r. dzięki wyposażeniu szkół, poprawie kwalifikacji i kompetencji 25 nauczycieli, wdrożeniu zajęć przyczyniających się do rozwoju kompetencji kluczowych i kształtowaniu postaw przydatnych na rynku pracy dla 250 uczniów oraz wsparciu ucznia młodszego.

„Edukacja na 5+” – projekt zrealizowany w 2020r; wartość projektu – 197 722,72 zł. W roku oceny wydatkowano –118.861,70 zł.

Cel główny dotyczył podwyższenia jakości oferty edukacyjnej w 5 szkołach podstawowych w Gminie Lubartów, oraz lepszy dostęp do kształcenia dla uczniów tych szkół do 2020r. dzięki wyposażeniu szkół, poprawie kwalifikacji i kompetencji 62 nauczycieli, wdrożeniu zajęć przyczyniających się do rozwoju kompetencji kluczowych i kształtowaniu postaw przydatnych na rynku pracy dla 288 uczniów. W efekcie podejmowanych działań doszło do podniesienia jakości usług edukacyjnych związane będą z zapewnieniem dzieciom i młodzieży, w tym w szczególności z niepełnosprawnością warunków kształcenia odpowiednich do rozpoznanych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, oraz ich możliwości psychofizycznych.

9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

Obszar zadań współpracy z organizacjami pozarządowymi jest realizowany przez Gminę Lubartów w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i Roczno Programu Współpracy Gminy Lubartów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na 2020

rok, przyjętym przez Radę Gminy Lubartów Uchwałą z 2019.11.08 Nr XI/88/19. Celem głównym współpracy jest budowanie partnerstwa pomiędzy Gminą Lubartów a organizacjami pozarządowymi, służącego zaspokajaniu potrzeb lokalnych i podnoszeniu jakości życia mieszkańców.

W oparciu o obowiązujące przepisy w 2020r. współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi uprawnionymi podmiotami odbywała się w podobnie, jak w latach ubiegłych, a więc w trybie zlecenia realizacji zadań publicznych, które miały charakter dofinansowania, powierzenia lub finansowania realizacji zadania w całości. Jako priorytetowe określone zostały zadania z następujących sfer:

- działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynek dzieci i młodzieży,
- kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej,
- przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, w tym wspieranie działań umożliwiających dostęp do pomocy terapeutycznej, konsultacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkomanii, współuzależnionych, służących wspomaganie powrotu do zdrowia osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków poprzez realizację programów rehabilitacyjno-edukacyjnych oraz imprez integrujących.

W 2020r. w wyniku ogłoszonego otwartego konkursu ofert przekazano organizacjom pozarządowym działającym w obszarze pomocy i wsparcia dotacje w kwocie 34.994 zł; w tym 30.000 zł. na przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym. Dotacje otrzymały:

- Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych w Lubartowie – 7.600 zł. - zadanie „ANIMACJA CZASU WOLNEGO”,
- PCK w Lubelski Oddział Okręgowy w Lublinie – 8.400 zł. - zadanie „WSPIERANIE I DOFINANSOWANIE BIEŻĄCEJ DZIAŁALNOŚCI PLACÓWEK WSPARCIA DZIECI I MŁODZIEŻY Z RODZIN ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM”,
- Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Nadzieja” w Lubartowie – 9.000 zł.- zadanie „KOMPLEKSOWE DZIAŁANIA DLA OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM”,
- Alwernia – Franciszkańskie Dzieło Promocji Młodzieży i Rodziny w Lubartowie – 5.000 zł. – zadanie „WARTOŚĆ ŻYCIA I ZDROWIA - POMOC PSYCHOLOGICZNA”,
- Stowarzyszenie „Razem Dla Gminy Lubartów” – 4.994 zł. - zadanie „JESIEŃ Z KULTURĄ I TRADYCJĄ”.

Wysokość środków przewidzianych w budżecie Gminy Lubartów na powyższe cele od kilku lat utrzymuje się na wyrównanym poziomie. W prognozach na lata następne przewiduje się wsparcie dla organizacji pozarządowych w dotychczas praktykowanej formie tj. poprzez otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych.

10. Wnioski końcowe

Na podstawie przedstawionych w niniejszym opracowaniu danych i analiz nasuwają się następujące rekomendacje dotyczące potrzeb pomocy społecznej dla gminy Lubartów w obszarach:

I. PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

W gminie Lubartów, pomimo wprowadzenia wielu rozwiązań systemowych (tj. rozszerzenie Programu Rodzina 500 Plus, 13 emerytura) nadal 32,34% ogółu korzystających z pomocy społecznej objęta jest wsparciem z powodu ubóstwa i bezrobocia. Podstawowym problemem dla wielu gospodarstw domowych jest niezdolność do pokrywania wydatków na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych. Aby ten problem zminimalizować, należy podejmować działania w zakresie zabezpieczenia środków w budżecie gminy na:

- realizację programu wspierającego gminy w dożywianiu mieszkańców „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, który obejmuje wsparciem osoby i rodziny zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym w szczególności dzieci w wieku szkolnym, jak też osoby samotne, w podeszłym wieku, chore lub niepełnosprawne,
- zasiłki i pomoc w naturze obejmujące przyznawanie i wypłacanie podstawowych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (zasiłków celowych, okresowych), które są zadaniami własnymi gminy o charakterze obowiązkowym,
- zagwarantowanie środków w budżecie gminy na kontynuację realizacji projektu „Partnerstwo na rzecz aktywnego włączenia społeczno-zawodowego w Gminach: Lubartów, Niemce, Spiczyn i Jastków”, którego celem jest podwyższenie aktywności społecznej oraz zdolności do zatrudnienia osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem, oraz ich rodzin i osób z otoczenia.
- kontynuowanie realizacji zadań z zakresu dystrybucji artykułów spożywczych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

II. POPRAWA FUNKCJONOWANIA RODZINY

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek zapewnienia pomocy i wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W roku oceny pomoc i wsparcie w ramach Ośrodka Pomocy Społecznej z różnych przyczyn otrzymało 222 rodziny, 65,88% ogólnej liczby objętych pomocą. W obliczu narastania problemu dysfunkcyjności rodziny, który wynika m.in ze struktury rodziny, niewłaściwych postaw rodzicielskich, metod i środków wychowawczych, przemocy domowej, uzależnień, jak też czynników zewnętrznych tj. warunki materialne, mieszkaniowe, zawodowe priorytetem staje się podejmowanie działań w kierunku wzmocnienia rodziny poprzez :

- rozwijanie działań profilaktycznych na rzecz osób i rodzin, w tym zapewnienia warunków do rozwoju dzieci i młodzieży poprzez realizację Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2020-2023,

- zatrudnianie asystenta rodziny w celu łagodzenia, bądź zapobiegania skutkom wynikającym z dysfunkcyjnych zjawisk w rodzinie, zabezpieczenie środków na podnoszenie kwalifikacji zawodowych,
- wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie zlecania zadań w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na działania skierowane do dzieci i młodzieży w placówkach wsparcia dziennego w Lisowie i Rokitnie,
- rozwijanie oferty poradnictwa specjalistycznego,
- zabezpieczenie środków w budżecie gminy na realizację w/w działań, oraz na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej, gdzie wydatki na opiekę i wychowanie wynoszą:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków w drugim;
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

III. PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY DOMOWEJ

W 2020 r. w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego prowadzono 28 spraw związanych z problemem przemocy domowej, różnorodnym wsparciem objęto łącznie 78 osób, z w tym 24 dzieci. Pomimo odnotowanego spadku liczby prowadzonych procedur Niebieskie Karty nadal jest ona bardzo wysoka. Należy zwrócić uwagę, że podane dane nie wskazują faktycznej liczby przestępstw - w przypadku przemocy w rodzinie wiele czynów z różnych przyczyn nie zostaje ujawnionych i tym samym zgłoszonych.

Zjawisko przemocy domowej, choć nie jest to reguła wiąże się z nadużywaniem substancji psychoaktywnych, szczególnie alkoholu. Analiza problematyki uzależnień znajduje odzwierciedlenie w działalności Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego, gdzie w ramach wsparcia z zakresu rozpoznawania problemu, motywowania do zmiany, terapii itp. udzielono 164 porad 52 osobom. Z kolei analiza powodów udzielania pomocy i wsparcia przez Ośrodek Pomocy Społecznej wskazuje, że z powodu problemu alkoholowego w roku oceny korzystało 4,15% wszystkich beneficjentów pomocy społecznej, przy czym grupa ta obejmuje tylko osoby zdiagnozowane, nie ma w niej osób nadmiernie pijących i zagrożonych problemem uzależnień.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy realizacja programów pomocy społecznej, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, dlatego należy zabezpieczyć środki na :

- realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych skierowanych na przeciwdziałanie przemocy domowej, uzależnieniom i patologiom społecznym, w tym wspieranie działań umożliwiających dostęp do pomocy terapeutycznej, konsultacyjnej ze szczególnego ryzyka, służących wspomaganie powrotu do prawidłowego funkcjonowania w rodzinie i środowisku lokalnym.
- zabezpieczenie środków na dofinansowanie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w związku ze wzrostem spraw związanych w powyższych obszarach, koniecznością podejmowania inicjatyw w środowisku z uwzględnieniem działań interwencyjnych i informacyjnych, podnoszenia kompetencji osób zajmujących się problematyką.
- inicjowanie i wspieranie działań klubów samopomocy.

IV. OCHRONA ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Światowa Organizacja Zdrowia wskazuje zaburzenia psychiczne jako jeden z największych problemów zdrowotnych, które są drugą po chorobach układu krążenia przyczyną niepełnosprawności na świecie.

Aktualnie zwiększone ryzyko występowania zaburzeń psychicznych jest związane z sytuacją epidemiczną, w której znacząco ograniczony został dostęp do opieki zdrowotnej, w tym pomocy psychiatrycznej i psychologicznej. Proponowane porady zdalne w wielu przypadkach nie są wystarczające w zakresie diagnostyki, czy kontynuowania terapii osób z chorobami psychicznymi. W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się osoby starsze, które poddane narzuconej izolacji odczuwają lęk, brak poczucia bezpieczeństwa, pogorszenie stanu psychicznego z uwagi na brak kontaktów społecznych, w tym często brak kontaktów z najbliższą rodziną. Podobna sytuacja dotyka dzieci i młodzież, która w związku z zamknięciem, bądź ograniczeniem działalności placówek edukacyjnych pozostała w domach, co spowodowało ogólną destabilizację życia rodzinnego, izolację od rówieśników, konieczność zmiany nawyków, ciągłego korzystania z internetu, który z jednej strony pozwala im na naukę, zabawę i utrzymywanie więzi z rówieśnikami, ale z drugiej sprzyja kontaktowi ze szkodliwymi treściami, zwłaszcza gdy nie ma nad nim nadzoru.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi, jak również będące w grupie zagrożonych tymi zaburzeniami wymagają szczególnego oparcia społecznego mającego na celu podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego aktywnego życia, organizowania w środowisku pomocy ze strony rodziny, innych osób, czy instytucji.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ochronę dla osób z zaburzeniami psychicznymi winny zapewnić organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane, w związku z powyższym na poziomie lokalnym niezbędne są działania w zakresie:

- promocji zdrowia psychicznego, poprzez opracowanie i wdrożenie lokalnego programu informacyjno-edukacyjnego,
- rozwój oferty poradnictwa specjalistycznego,
- integrację społeczną osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin (grupy wsparcia), poszerzenie, zróżnicowanie i unowocześnienie pomocy i oparcia społecznego (usługi specjalistyczne, mieszkania chronione, realizacja pracy socjalnej).

V. WSPARCIE OSÓB DŁUGOTRWALE CHORYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Analiza zasobów pomocy społecznej dla gminy Lubartów wskazuje, że na przestrzeni lat z powodów zdrowotnych: niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby korzysta odpowiednio 16,32% i 22,85% ogółu osób objętych pomocą

społeczną. Jest to skala stosunkowo wysoka, dotycząca nie tylko dorosłych, ale też młodzieży i dzieci. Tendencje związane ze starzeniem społeczeństwa powodują, że przybywa także osób z niepełnosprawnością biologiczną, odczuwaną subiektywnie poprzez ograniczenia do wykonywania podstawowych czynności. Sytuacja życiowa tych osób jest uwarunkowana szeregiem ograniczeń wynikających z określonych dysfunkcji, co powoduje, że wymagają znacznie więcej wsparcia ze strony otoczenia oraz instytucji pomocowych.

W związku z powyższym zadaniem gminy jest podejmowanie i wzmocnienie działań w kierunku:

- zapewnienia rozwoju środowiskowej opieki dla osób zależnych i tracących samodzielność z powodu stanu zdrowia lub wieku poprzez tworzenie mieszkań chronionych, tworzenie grup wsparcia, rozwój usług asystenta osoby niepełnosprawnej,
- zapewnienia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych dla osób wymagających opieki w taki sposób, aby forma usług była dostosowana do indywidualnych potrzeb i pozwoliła na jak najdłuższe pozostawanie osobie niesamodzielnej w rodzinie i środowisku,
- wsparcie opiekunów osób długotrwale chorych i niepełnosprawnych w zakresie podniesienia jakości ich życia poprzez rozwijanie takich form pomocy jak Opieka Wytchnieniowa,
- zabezpieczenie środków finansowych w budżecie gminy na instytucjonalne formy opieki dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi, które nie mają możliwości uzyskania opieki ze strony rodziny i ze względu na stan zdrowia wymagają umieszczenia w domach pomocy społecznej.

VI. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB STARSZYCH

Prognozy demograficzne dotyczące gminy Lubartów wskazują na systematycznie malejący udział ludności w wieku produkcyjnym i wzrastający udział osób w wieku poprodukcyjnym. Tendencja związana ze starzeniem się społeczeństwa wyznacza zapotrzebowanie na usługi społeczne, jak również potrzebę rozwijania oferty mającej na celu zapobieganie marginalizacji osób starszych i podnoszenie ich jakości życia. Realizacja polityki senioralnej gminy powinna zmierzać do działań w zakresie:

- promowanie działań mających na celu kształtowanie pozytywnego obrazu starości w świadomości społecznej, umiejętności akceptowania osób starszych z ich sposobem bycia, systemem wartości i przekonań,
- realizowania programów i projektów mających na celu zrekompensowania osobom starszym utraty pełnionych dotychczas ról społecznych (np. roli zawodowej), oraz tworzenie warunków do rozwoju zainteresowań i umiejętności, aktywizacji społeczno-kulturalnej, czasu wolnego,
- wspieranie organizacji pozarządowych poprzez zlecanie zadań w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego na realizację zadań z zakresu wspierania i integracji osób w podeszłym wieku,
- wspieranie i rozwijanie infrastruktury przeznaczonej dla osób starszych, w zakresie form dziennych takich jak Kluby Seniora,
- zagwarantowanie środków w budżecie gminy, jak też pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na funkcjonowanie ośrodka wsparcia w postaci klubu samopomocy „Senior+”, który działa w strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na mocy Uchwały Nr XXI/176/21 Rady Gminy Lubartów z dnia 23 marca 2021r. oraz realizację innych działań w tym obszarze.

VII. POPRAWA WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Zasady i formy ochrony praw lokatorów oraz zasady gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy reguluje ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U z 2020 r. poz. 611 ze zmianami).

Przez zasób mieszkaniowy gminy należy rozumieć lokale służące do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych, stanowiące własność gminy lub jednoosobowych spółek gminnych, którym gmina powierzyła realizację zadania własnego w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej, oraz lokale pozostające w posiadaniu samodzielnym tych podmiotów. Tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej należy do zadań własnych gminy.

Ponieważ w gminie Lubartów wiele osób nie posiada tytułu prawnego do mieszkania i pozostaje w trudnej sytuacji życiowej należy na zasadach i w przypadkach określonych w ustawie podejmować działania w celu :

- zapewnienia lokali, w ramach najmu socjalnego lub lokali zamiennych, szczególnie osobom i rodzinom o niskich dochodach znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,
- zapewnienia lokali osobom posiadającym wyroki eksmisyjne w związku z art. 1046 § 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460 ze zmianami), dla których gmina wskazuje pomieszczenia tymczasowe.
- przeznaczania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy na wykonywanie zadań jednostek samorządu terytorialnego realizowanych na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. poprzez tworzenie mieszkań chronionych, o które mogą ubiegać się osoby, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonej przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, czy osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- podjęcie działań w zakresie modernizowania bazy istniejących lokali socjalnych.

VIII. FUNKCJONOWANIE GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Dla prawidłowej realizacji zadań i zachowania optymalnego poziomu realizacji celów pomocy społecznej konieczne jest zabezpieczenie środków na prowadzenie i utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej.

Podobnie, jak w roku oceny poza utrzymaniem kadry zatrudnionej w ramach umowy o pracę wskazujemy potrzeby zatrudniania informatyka, opiekunek osób starszych i niepełnosprawnych oraz asystenta rodziny. Potrzeby w tym zakresie dotyczą nie tylko środków finansowych na wynagrodzenia, ale też bieżące opłaty, niezbędne naprawy, konserwacje i modernizację sprzętów, zakup materiałów biurowych, administrację i rozwój systemu informatycznego. W obliczu ciągłych zmian przepisów prawnych i nowych wyzwań związanych ze stanem epidemicznym występuje zwiększone zapotrzebowanie na podnoszenie kwalifikacji zatrudnionych pracowników, szkoleń on-line i zapewnienia odpowiednich warunków pracy, zgodnych z zaleceniami sanitarnymi, w tym zabezpieczenie środków ochrony osobistej.